

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník XVII. ■ číslo 2 ■ apríl 2019 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Z rokovania OZ a komisií
- Vyčistíme si obec
- Spomínať a nezabúdať

Milí občania, ešte vo februári, po uzávierke predchádzajúceho čísla, som prijal pozvanie spoločne s poslancom obecného zastupiteľstva pánom Richardom Datkom na stretnutie členov Základnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých vo Valaskej, kde sme sa rozprávali o ich činnosti. Marec sme privítali fašiangami. Už tradične sa našou obcou prešla bursovná chasa, ktorá celú obec rozozvučala krásnou muzikou a spevom. Pristavila sa vo veľa domoch, kde roztancovala občanov. Spoločne sme ju privítali na námestí, pokrstili nové kostýmy aj bursovníkov. Spoločne sme si pochutili na zabíjačkových špecialitkách a na záver sme pochovali basu.

6. marec patrí medzi najvýznamnejší dátum našej obce, kedy sme si pripomenuli 74. výročie oslobodenie našej obce. Spoločne so zastupiteľstvom, obyvateľmi obce a Základnou organizáciou Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov sme položili vence pri pamätníkoch padlých hrdinov.

Mesiac marec sa niesol v znamení knihy a pri stretnutí s poéziou som mal milú povinnosť odovzdať ocenenie od umeleckého zoskupenia Poetikum Návum pre pani Sidóniu Macíkovú, Máriu Pacerovú a pána Ivana Macíka za prezentáciu literárnej tvorby, krsty kníh a poetické večery.

Následne sme sa rozlúčili so zimou, keď detičky z ma-

terskej škôlky a taktiež MO Matice slovenskej v miestnej časti Piesok vyniesli Morenu a privítali jar. Bol som pozvaný do materskej škôlky na súťaž v prednese poézie a prózy. Milo som bol prekvapený, keď ma požiadali, aby som bol členom poroty. Táto úloha bola pre mňa „ťažká“, nakoľko všetky detičky boli úžasné. Vybrať sme museli. Víťazi budú reprezentovať našu škôlku v ďalších kolách. Držíme palce! Zároveň sme sa v Deň učiteľov poďakovali našim pedagógom za ich náročnú prácu a vyjadrili sme im vďaku aspoň kvetkom.

Spolu so žiakmi ZŠ J. Simana vo Valaskej sme zorganizovali už 9. ročník akcie s názvom Vyčistíme si obec. Do ulíc sa vydali žiaci ZŠ aj MŠ so svojimi učiteľmi, členovia Jednoty dôchodcov, naši hasiči a samozrejme aj zamestnanci OcÚ. Približne 200 účastníkov vyzbieralo skoro 200 vriec odpadu, ktorými sme zaplnili 2 a pol veľkoobjemových kontajnerov. Som rád, že naše okolie a naša obec nám nie je ľahostajná. Aj keď asi nie pre všetkých, nakoľko sa medzi odpadom našli aj elektrosmotreče, pneumatiky, plasty z áut, sklo a stavebná suť.

O krásnu veľkonočnú výzdobu v podobe maľovaných vajčiek na našej lipke na námestí sa postarali šikovné ruky našich žiakov. Verím, že nám všetkým aj takýmto malým gestom spríjemnili veľkonočné sviatky.

V skratke zo zastupiteľstva...

Prešli dva mesiace a v našej obci sa pomaly, ale isto dávajú veci do pohybu.

Ako najdôležitejšiu vec, ktorú sme museli spraviť a bez toho by sa nedalo nič spraviť, bola zmena rozpočtu. Navýšili sme peniaze pre kultúru – obnovu javiska v kultúrnom dome, vyčlenili sa peniaze na opravu ciest, vypracovanie projektu parkovania v obci, schválili sme obnovu parku pri dolnej škole. O všetkom vás samozrejme budeme priebežne informovať.

Čo najviac trápi našich občanov...

Večná téma je kanalizácia. Pravidelne sa stretávam so zhotoviteľom, s ktorým riešime problémy týkajúce sa realizácie. Viem, že výstavba je náročná, veľmi obmedzujúca pre obyvateľov, no verte mi, ani pre zhotoviteľa to nie je nič príjemné. Množstvo prekážok, s ktorými sa dennodenne stretávajú, ich spomaľuje a aj napriek nepretržitej práci, je to pre nás „príliš dlho“. V niektorých úsekoch sa to predĺžilo hlavne kvôli našej iniciatíve opraviť alebo vymeniť vodovodné potrubie, ktoré je v havarijnom stave (napr. Mierova ul.). Ešte stále bojujeme za to, aby sa do toho Stredoslovenská vodárenská spoločnosť pustila.

V miestnej časti Piesok sa realizujú výkopové práce cez pozemky obyvateľov, ktoré vyzerajú hrozivo, ale vždy po ukončení prác sa ich zhotoviteľ snaží dať do pôvodného stavu.

Týmto sa chcem našim spoluobčanom poďakovať za trpezlivosť.

Mgr. Peter Jenča

MAMA - spoznať ťa bola jedna z najúžasnejších vecí, ktoré sa mi v živote prihodili

Čítal som raz na internete článok jedného otca, ktorý opisoval svoju mamu. Vo veľa veciach som sa s ním stotožnil, a preto vám môžu byť niektoré slová už povedomé.

Moja mama niečo má...

Teraz, keď som už dospelý, to chápem... pochopil som, čo je to materinská láska.

Moja mama ma dosť milovala na to, aby sa ma mohla opýtať, kam idem, s kým a kedy sa vrátim. Milovala ma aj vtedy, keď bola ticho a nechala me samého kistiť, akí sú v skutočnosti moji noví kamaráti. S láskou stála pred dverami, kým som si dve hodiny upratoval izbu, aj keď jej by to trvalo iba 5 minút. Milovala ma aj vtedy, keď ma donútila vziať zodpovednosť za svoje činy a „odtrpieť“ si svoj trest. Teraz už viem, že ma najviac milovala vtedy, keď mi hovorila NIE. Určite to boli tie najťažšie boje zo všetkých, ktoré si so mnou musela vybojovať. A teraz som jej za to vďačný.

Som vďačný za to, že VŽDY musela vedieť, kde som, že VŽDY musela poznať všetkých mojich priateľov. Že ma VŽDY nútila pracovať a naučila ma poradiť si za sebou, uvariť, umyť riad, povysávať, vyniesť smeti. Že nútené detské práce sú vlastne len príprava do života.

Moja mama videla aj za roh a počula aj na kilometer. To, že bola čarodějníca a dokázala nám čítať myšlienky... to ešte stále je. Ona VŽDY vedela a aj dodnes vie, čo som potreboval, čo som chcel alebo nechcel spraviť, čo bolo dôležité a čo naopak zbytočné. Ona proste vedela a vie všetko.

Každá mama chce pre svoje dieťa len a len to najlepšie. Aj napriek tomu, že možno v detstve sme ju nikdy nechápali a množstvo vecí zazlievali, každý, keď dospel, ju pochopil... snáď.

A preto nezabudnime na druhú májovú nedeľu spolu so SVOJOU MAMOU osláviť jej deň. DEŇ MATIEK. Ak jej aj nedonesiete kvetok, doneste jej seba, svoj úsmev a svoj čas, tak, ako to ona robievala a robí stále pre nás. Veď čo cennejšie jej môžeme dať, ako svoj čas.

A tak, milé mamy a staré mamy, želám Vám, aby ste zo svojich detí a zo svojich vnúčat mali vždy radosť. Ak sa vo Vašich očiach niekedy kvôli nim objavia slzy, nech sú to len slzy šťastia. V mene Vašich detí Vám ďakujem za každé milé slovo, bozk, úsmev, povzbudenie, ale aj pokarhanie, lebo aj to treba k životu, aby človek nezablúdil. Budte nám zdravé, krásne a milé a budte s nami ešte dlhé roky. Možno sa mnohé matky na svoje veľké a dospelé deti dívajú z dialľav iného sveta... Nuž, spomeňme si aj na ne, hoci odišli do večnosti. Ich lásku budeme vždy a navždy cítiť vo svojom srdci.

Mgr. Peter Jenča

Demografické údaje za rok 2018

**Počet obyvateľov obce Valaská
k 31.12.2018 - 3 610.**

**Narodilo sa 23 detí, z toho 7 dievčat
a 16 chlapcov.**

**Na trvalý pobyt sa prihlásilo 44 ob-
čanov.**

**Na prechodný pobyt sa prihlásilo
42 občanov.**

**Z trvalého pobytu sa odhlásilo
46 občanov.**

Zomrelo 50 občanov.

*Elena Sukičová
referent na úseku matriky
a evidencie obyvateľstva*

Druhé zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Valaská konané 10.4.2019

Na zasadnutí obecného zastupiteľstva sa rokovalo o bodoch programu navrhnutých starostom obce. Všetky body programu boli v priebehu zasadnutia schválené. Otázky týkajúce sa cyklotrasy, opravy kanalizácie na ulici Vladislava Valacha, čiernej skládky smerom na Piesok, rozbitý prejazd na ceste. Ktoré diery a ulice sa budú opravovať a kedy, umiestnenie zrkadla na Tehelnej ulici, prípojka vody a elektrickej energie pre Skanzen, VZN o obecnej verejnej zeleni, čistenie Teplice ako i to, že v Tajchu plávajú živočíchy, ktoré tam nemajú žiť. Taktiež bola položená otázka na pána starostu ohľadom stretnutia s obyvateľmi z cesty Pod hrbom a kanalizácie na Partizánskej ulici. Všetky tieto otázky na interpelácii poslancov boli zodpovedané prednostom a starostom obce. V diskusii, v podnetoch občanov bola pozornosť venovaná rekonštrukcii schodov na železničnej stanici, chýbajúcemu osvetleniu križovatky smerom na Brezno, v zlom stave je most Čierny Hron. Otázka bola adresovaná aj priamo poslancom, ktorí pracujú aj v 4 komisiách, a tak nebolo voľné miesto pre občanov ako i poslancov, ktorí boli vo voľbách umiestnení pod čiarou. Znečistené prístrešky Pod Lipovou a neporiadok vókol nich. Prítomná občianka sa poďakovala za zatiaľ odvedenú prácu a všetkým poslancom, ako i vedeniu obecného úradu zaželala veľa úspechov v práci.

Na záver rokovania starosta obce poďakoval prítomným za účasť na zasadnutí OZ, a tým rokovanie ukončil.

Mgr. Lucia Karolová

Výstup z rokovania Komisie pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán pri OcÚ vo Valaskej

Úvodné informácie o oboznámení sa, čo do budúcnosti plánuje zrealizovať:

- oprava - Hronská ul.
- vybudovanie „Detičkárne“ na Školskej ulici 448
- oprava domu smútku
- oprava Zvoničky pod Dielom
- výmena elektrických stĺpov v havarijnom stave
- vchod na obecný úrad
- oprava schodov a chodníkov na miestnom cintoríne
- oprava pamätníkov padlých vojakov v II. svetovej vojne

Zo zasadnutia komisie vyberáme:

Na Obecný úrad Valaská boli doručené žiadosti na odkúpenie a prenájom obecných pozemkov. Komisia požiadala žiadateľov o odkúpenie pozemkov o doplnenie realizácie, na čo sa budú pozemky využívať a taktiež o presné zameranie konkrétnych pozemkov. Odpredaj obecných pozemkov pod garážami odporučila komisia obecnému zastupiteľstvu schváliť zámer na odpredaj.

Žiadateľom o prenájom pozemkov pod prenosnými

garážami odporučila komisia vyhovieť ich žiadosti, nakoľko tieto pozemky využívali aj v minulosti.

- prepádové územie na pozemku parc. č. 202 v k. ú. Valaská

Na základe obhlídky, ktorá sa uskutočnila 21.3.2019 na mieste prepádového územia stavebnou komisiou, sa určila časť pozemku, ktorá sa má oplotiť z dôvodu bezpečnosti a ochrany obyvateľov. Určilo sa oplotenie najrizikovejšej časti územia. Pri posudzovaní pozemku, ktorý sa má oplotiť, sa vychádzalo z geofyzikálneho prieskumu podzemných priestorov a posúdenia stability potencionálneho prepádového územia v obci Valaská a zároveň z osobného vysvetlenia speleológa, člena Komisie pre životné prostredie, poľnohospodárstvo a ochranu prírodných hodnôt pri OcÚ vo Valaskej p. Ľubomíra Múku.

Obec Valaská vstúpi do jednania s Geofyzikálnym ústavom SAV a s Ministerstvom životného prostredia SR, ako sa ďalej bude dať využiť tento priestor v budúcnosti.

Martin Krupa

VYUŽITIE SOCIÁLNEHO TAXÍKA

Od mája minulého roka ste v obci Valaská mohli vidieť sa pohybovať sociálny taxík, ktorý pre vás za finančnej podpory Obecného úradu Valaská prevádzkuje PharmDr. Tomáš Srnka z Filipova. Túto službu poskytuje aj pre mesto Brezno. Sociálny taxík je jedným z krokov k plneniu cieľov komunitného plánovania, do ktorého sa Valaská v roku 2018 pustila.

Dotácia na čiastočné pokrytie nákladov na tento rok spojených s prevádzkou bola schválená obecným zastupiteľstvom vo výške 10.410 €. Je to sociálna služba poskytovaná osobám nad 65 rokov, osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, osobám s nepriaznivým zdravotným stavom, ale aj pre rodičov alebo zákonných zástupcov s dieťaťom. Táto služba rieši spoloč-

enskú potrebu zaradenia týchto obyvateľov do bežného života. Podmienkou na prepravu je trvalý alebo prechodný pobyt v obci Valaská. Taxík môžete využívať v pracovných dňoch v čase od 8,00 do 12,00 hodiny. Služba sa objednáva telefonicky priamo u vodiča taxíka na tel. číslo 0911 723 537. Vodič je riadne zaškolený aj pre prípad nutnosti podania prvej pomoci prepravovaným osobám. V prípade zrušenia objednávky je potrebné zmenu nahlásiť v dostatočnom predstihu.

Služba taxíka sa poskytuje na území obce Valaská a jeho obecných častí. Poskytuje sa aj mimo obce Valaská, a to v rámci okresu Brezno, ale aj mimo okresu Brezno za účelom prepravy žiadateľa do zdravotníckych zariadení so sídlom v Banskej Bystrici, do zariadení sociálnych

služieb a do kúpeľov Brusno, Sliac a Kováčová. V dohodnutý termín príde po vás priamo na adresu a odvezie vás na vami určené miesto. Po dohode s vodičom si môžete naplánovať aj cestu späť.

Komisia pre sociálne veci a školstvo pri Obecnom úrade Valaská dlhodobejšie pripravovala zámer poskytnutia taxíka, ktorý sa nám podarilo zrealizovať až v máji 2018. Našiel sa vhodný prevádzkovateľ, a tak sa služba mohla spustiť aj v našej obci. Okolité obce možno nemajú takú možnosť dotácie z obecného rozpočtu na prevádzku taxíka, ako aj najst vhodného prevádzkovateľa, a predsa nie je taxík využívaný tak, ako sme si robili prieskum medzi vami, či táto služba bude využívaná v dostatočnej miere. Ak sa nenaplní efektivita a zámer, ktorý mala obec Valaská v programe poskytnutia služby, môže sa stať, že služba soci-

O čom rokovala komisia pre sociálne veci a školstvo

Na zasadnutiach sme konštruktívne hovorili na témy pomoci pre mladé rodiny zriadením zariadenia pre matky s deťmi. Dali sme odporúčanie starostovi obce, aby v tejto veci konal. Zaoberali sme sa otázkou detského ihriska na sídlisku. Toto ihrisko je v nevyhovujúcom stave a hrozil by úraz detí. Z tohto dôvodu navrhujeme starostovi objednať revízie techniku na prehodnotenie bezpečnosti ihriska. Do revízie navrhujeme ihrisko uzavrieť celkom a neprevádzkovať ho. Hovorili sme o sociálnom taxíku a jeho využívaní. Občania, čo taxík využívajú, si túto službu pochvalujú. Dávame preto znovu do pozornosti občanom, aby túto službu využívali. Obec zriadila sociálny taxík pre vašu potrebu a pomoc. Ďalej sme zabezpečovali metodicky prechod správy bytového domu na Hronskej 429/22 pod profesionálneho správcu. O tejto záležitosti vás budeme podrobne informovať v budúcom hlásniku. Ďakujem referentke OcÚ Bc. Silvii Krupovej za super spoluprácu.

*Blažena Pastírová,
predsedníčka komisie*

álneho taxíka bude ukončená.

Do februára 2019 bolo prepravených 520 obyvateľov. Záujem však narastá pomaly, a preto by som sa touto cestou chcela prihovoriť k vám, obyvateľom, aby ste túto službu sociálneho taxíka využívali alebo odporúčali aj vašim blízkym alebo susedom.

Verím, že počet klientov na prepravu bude väčší a služba taxíka ostane v obci plne využívaná.

*Bc. Silvia Krupová
odborný referent soc. vecí a rodiny*

Polícia upozorňuje

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Brezne upozorňuje občanov, že vzhľadom na pretrvávajúce problémy s vyvolávacím informačným systémom bude prebiehať dlhodobšie testovanie upravenej verzie systému, kedy bude musieť byť vyvolávací systém nedostupný.

Nedostupnosť sa bude týkať samotného vybavovania občanov na dopravných inšpektorátoch, ako aj objednávanie sa na vybavenie prostredníctvom internetu.

Vzhľadom na uvedené budú vyvolávacie systémy na dopravných inšpektorátoch vypnuté, občania budú vybavovaní podľa poradia, v ktorom prišli.

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Brezne sa bude snažiť o čo najskoršie odstránenie dočasnej nedostupnosti vyvolávacieho systému. O funkčnosti systémov budeme občanov informovať.

plk. Mgr. Kamil Kmeť, riaditeľ

Program odpadového hospodárstva obce Valaská na roky 2016 - 2020

Program obsahuje analýzu súčasného stavu odpadového hospodárstva vo Valaskej, opatrenia, ktoré je potrebné prijať na zlepšenie prípravy na opätovné použitie, recyklácie, zhodnocovania a zneškodňovania odpadu, ako aj hodnotenie, ako bude program podporovať plnenie týchto cieľov. Program sa vypracúva na základe Programu odpadového hospodárstva kraja, a ten na základe Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky.

Obec Valaská rovnako ako aj ostatné obce Banskobystrického kraja s počtom obyvateľov nad 1000 vypracovala svoj na nasledujúce obdobie, ktorý bude po schválení zverejnený na obecnej internetovej stránke a k nahliadnutiu na obecnom úrade. Je to stratégia, ktorou sa má obec v tomto období riadiť. Tento program bude platný do vydania nového.

Ing. Miriama Murínová, odborný referent

Zimná údržba ciest a chodníkov v obci

Zimná údržba ciest a chodníkov predstavuje hlavne odhrňanie snehu a následný posyp inertným materiálom. Na odhrňanie snehu technické služby využívajú traktor Kubotu s hydraulickým pluhom umiestneným za traktorom, šmykom riadený kolesový pracovný stroj Gehl, pracovný stroj Komatsu a multikáru M27 C s čelným pluhom. S odhrňaním snehu sa spravidla začína pri snehovej pokrývke cca 5 cm. Prioritne sa pluhujú ako prvé cesty pre autobusovú dopravu a hlavné ťahy v obci. S odhrňaním snehu sa začína v novej časti obce, potom sa následne pokračuje v materskej časti obce a postupuje sa plyn-

ustého snežením, keď môže za hodinu napadnúť aj 5 cm nového snehu, nie je reálne odhrnúť sneh v celej obci naraz v každej časti obce. Napríklad jeden mechanizmus počas denného odhrňania snehu prejde aj 100 km. Zima 2018/2019 bola priemerná na snehové zrážky. Oproti minulým rokom bola táto zima veľmi náročná na údržbu kvôli častým striedaniam teplôt. Napríklad v priebehu jedného dňa ráno snežilo, cez deň začal pršať dážď, vznikla tzv. snehová kaša a v ten istý deň sa vytvorila na cestách a chodníkoch aj poľadovica. Oproti minulým rokom sa túto zimu použilo o 70 ton viac inert-

žieb sa snažili operatívne reagovať na všetky podnety občanov. Obyvatelia obce si častokrát sami odhrňali sneh pred svojich domov, čím veľmi pomohli obci so zimnou údržbou, ktorú by obec so svojimi mechanizmami a počtom zamestnancov sama nevládala. Zároveň chcem poďakovať zamestnancom, ktorí vykonávali zimnú údržbu ciest a chodníkov, za ich prácu a ochotu nastúpiť do práce kedykoľvek v priebehu dňa každý deň v týždni.

Ing. Martin Havaš

ÚSPEŠNÝ PROJEKT

Naša obec sa zapojila do možnosti získať nenávratný finančný príspevok na likvidáciu čiernych skládok cez operačný program „Ľudské zdroje“. Výzva bola zameraná na vybudovanie, dobudovanie systému triedeného zberu a odvozu komunálneho odpadu a realizáciu sanačných prác nelegálnych skládok, vrátane eliminácie nepriaznivých vplyvov nelegálnej skládok.

Obec bola v tomto projekte úspešná a príspevok na sanáciu nelegálnych skládok v katastri obce sme získali. Upratovanie by malo začať v máji tohto roku. Ide konkrétne o lokalitu „Pod krávinmi“ v materskej časti obce a lokalitu „Za Húšťavkou“ (bývalé smetisko). Rozpočet projektu činí 60 845,22 EUR. Výška spolufinancovania z vlastných zdrojov je 5 % z celkovej sumy, t. j. 3 042,26 EUR.

Verme všetci, že po vyčistení týchto lokalít budeme voči našej prírode a nášmu okoliu ohľadupľnejší a Valaská bude krajšia a čistejšia.

Ing. Miriama Murínová, odborný referent

lo do časti Piesok. Priebežne ako sa sneh odhrnie z komunikácií, začína sa s čistením chodníkov, na ktoré sa sneh z ciest nahnul pluhmi. Naša obec je rozvetvená. Máme veľa terénnych prevýšení, kde často dochádza ku kolíznym situáciám, najmä pri hustejšom snežení. Pri našom množstve komunálnej techniky a zamestnancov trvá prioritné odhrnutie snehu z ciest cca 3 hodiny. V prípade

ného posypového materiálu z dôvodu vzniku častých poľadovic. Na posypanie zamrznutých ciest a chodníkov technické služby používajú jedno vozidlo - multikáru M27 C, ktoré vykonáva posyp inertným materiálom zrnitosti 4/8. Kritické úseky sa aj viackrát denne priebežne posypali, aby sa zabezpečovala zjazdnosť ciest a chodníkov.

Zamestnanci technických slu-

Výrubu a orezy stromov v obci Valaská

V priebehu jarných mesiacov Technické služby Valaská uskutočnili výrubu a orezy stromov. Kritériami na výber lokalít bolo množstvo evidovaných písomných a aj ústnych podnetov obyvateľov obce. Technické služby pri výruboch a orezoch úzko spolupracovali s Referátom výstavby, územného plánovania a životného prostredia obce Valaská a s Komisiou pre životné prostredie, poľnohospodárstvo a ochranu hodnôt obce Valaská.

Výrubu sa uskutočňovali na základe rozhodnutí orgánu ochrany prírody. Súhlas na výrub sa vydáva na základe žiadosti, ktorá obsahuje katastrálne územie, parcelné číslo a druh pozemku, obvod stromu vo výške 130 cm nad zemou, druh stromu, zdravotný stav stromu a dôvod žiadosti

o povolenie výrubu. Je rozdiel, či sa výrub uskutočňuje v zastavanom území obce, za hranicami zastavaného územia obce, záhradách alebo v záhradkárskejších osadách, a v ktorom stupni ochrany sa strom nachádza. Orgán

ochrany prírody zároveň uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín. Výrubu je možné uskutočňovať v období vegetačného pokoja – od 1. októbra do 31. marca.

Orezávanie konárov vetiev a častí stromov sa používajú: pri zdravotnom reze (podporuje zdravý stav a vitalitu stromu), tvarovacím reze (upravenie veľkosti a tvaru stromu), redukčnom reze (ak strom zabraňuje prieniku svetla, narušovanie fasád a striech domov), bezpečnostným reze (riziko pádu konárov alebo častí stromov, konáre stromov predstavujú nebezpečenstvo najmä v zime, keď ich prikryje ťažký sneh). Rez živých konárov stromov a drevín s priemerom viac ako 5 cm sa vykonáva vo vegetačnom období od 1. apríla do 30. septembra, najmä v jeho prvej polovici.

Technické služby svojimi pracovníkmi zároveň v priebehu celého obdobia počas výrubov a orezov stromov a drevín zabezpečujú odvoz konárov z verejných priestranstiev a zo záhrad rodinných domov.

Všetky tieto práce sa vykonávajú oprávnenými zamestnancami, ktorí sú vyškolení na túto činnosť. Vo väčšine prípadov sa používa na výrubu a orezy stromov vysokozdvížná plošina, ktorá je nevyhnutná pre túto činnosť. Napriek tomu, že obec má vo vlastníctve vysokozdvížnú plošinu, nie je možné vykonať orez všetkých stromov, nakoľko vysokozdvížná plošina má maximálnu pracovnú výšku nižšiu ako je samotná výška niektorých stromov (najmä tých 50 – 60 ročných stromov).

Ing. Martin Havaš

Aktivačná činnosť, aktivační pracovníci

Aktivačná činnosť formou menších obecných služieb pre obec je podpora udržiavania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaného občana. Aktivačné práce môže vykonávať dlhodobo nezamestnaný uchádzač o zamestnanie (12 mesiacov a viac), ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi.

Taktiež sa v obci vykonávajú menšie obecné služby pre obec organizovaná obcou, je to forma aktivačnej činnosti dlhodobo nezamestnaného občana vykonávaním prác, ktoré sú určené na zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych podmienok, kultúrnych podmienok, tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce, starostlivosť o ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, podporu vzdelávania, rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb a ďalších činností obce v sociálnej oblasti. Menšie obecné služby pre obec vykonáva dlhodobo nezamestnaný uchádzač o zamestnanie.

Výška dávky v hmotnej núdzi, ktorú dostanú po odpracovaní, je 61, 60 eur. Aktivačné práce a menšie obecné práce sa vykonávajú v rozsahu najviac 20 hod týždenne.

Aktivační pracovníci vykonávajú práce nielen v uliciach, na cintoríne, zbernom dvore, ale aj v materskej škole a Základnej škole Jaroslava Simana. Ich každodennou prácou je čistenie daných lokalít od odpadkov, smetí a nánosov, zemetanie, hrabanie opadaného lístia. Pomoc pri údržbe a opravách, pomoc pri orezávkach a vypíľovaní poškodených stromov. Pomoc pri udržiavaní čistoty a poriadku počas kultúrno-spoločenských a športových akcií konaných obcou Valaská. V zimnom období čistenie asfaltových chodníkov, mosta, autobusových zastávok, vlakovej stanice od snehovej prikrývky. Aj napriek tomu občanov trápi ich pracovný výkon, obštievanie pri lopate, krátky a nedostačujúci pracovný výkon. Len ten, kto riadil pracovný kolektív, najlepšie vie, že jedna z najťažších prác je práca s ľuďmi. A ešte, keď je to práca s dlhodobo nezamestnanými ľuďmi, ktorých pracovné návyky sú veľmi nízke a komunikácia s nimi ťažká. Až vtedy pochopí, aká je tá práca s nimi vyčerpávajúca. Bohužiaľ, tak ako v každej práci, aj tu sa nájdu pracovitejší ľudia, ale aj takí, ktorých treba do roboty hnať. V našej práci musíme byť kazateľom, učiteľom, dozorcami, priateľmi, psy-

chológom i spravodlivým šéfom. Čo aktivačný pracovník, to problém, raz je to hlásenie sa na úrad, potom vyšetrovanie u doktora, choré dieťa, mama, manžel, ja musím ísť ako doprovod k doktorovi, ja nemôžem tri dni prísť, lebo moja dcéra príde domov z pôrodnice a musím jej pomáhať. Nehovoriac o problémoch, kde dotýčný nemôže robiť so svojim spolupracovníkom, lebo sú pohádaní a veľa iných výhovoriek, len ako nerobiť, ale dávku dostávať. Len, bohužiaľ, aj my, občania, sme už takí „rozmaznaní“, že chceme od aktivačných pracovníkov, aby nám doslova poupratovali pred našimi činžiakmi – vchodmi. A nevieme si to, čo už urobili, urobila. Napr. že v sobotu pred sobášom príde aktivačná pracovníčka poumývať schody, že pred a po kultúrnych akciách sa aktivační pracovníci podieľajú na príprave, či už nosením stolov, altánkov. A po skončení prídu ženy a vyzbierajú smeti, ktoré sme tam aj my, občania, nechali. Že máme v zime odhrnuté chodníky, schody na námestí, do zdravotného strediska. Hneď po roztopení snehu sa začali zmetať chodníky od skaliek, čistiť rigoly. Nehovoriac o dennodennom zbieraní smetí, čistení popri smetných košoch, zametaní námestia, aby sa nám spokojnejšie sedelo na lavičkách a naše deti, vnúčatá sa mohli spokojne pri nás hrať. Snažíme sa nezabúdať aj na ulice, Partizánska, Kukučínova, Pod Lipovou, Kapitána Nálepku a Pod Hrbom, aj keď tam väčšinou si každý pri svojom dome udrzuje poriadok sám. A je pravda a musíme si priznať, že veľakrát sa na tieto „vrchné“ ulice zabúda, čo sa budeme snažiť v budúcnosti napraviť.

V starej Valaskej máme tri aktivačné pracovníčky, ktoré sa v rámci svojich síl starajú o to, aby boli vysypané smeti, vyzametané ulice, chodníky, vyzbierané papieričky a ďalšie práce k zveladeniu obce.

Máme za sebou brigádu na Piesku, kde sa vyčistili rigoly od odpadkov, vyzbierali smeti, pozametalo a odnieslo 30 vriec s odpadom. Postupne budeme pokračovať aj s ostatnými potrebnými prácami na Piesku.

Je veľa takýchto „maličkosťí“, ktoré sa aktivačnými pracovníkmi robia. Skúsme teda vidieť aj veci, ktoré sa robia, nielen hľadať veci, ktoré sa nerobia. Kedykoľvek budete potrebovať pomocť, popripade vyjadriť nespokojnosť, zavolajte na obecný úrad alebo príďte osobne a my sa budeme snažiť všetko čo najrýchlejšie vyriešiť k vašej aj našej spokojnosti.

Veď sme tu aj pre vás....

Ing. Alexandra Poliaková

SPOMÍNAŤ A NEZABÚDAŤ

Poslanie SZPB je stále aktuálne. Naša organizácia má 45 členov. Každým rokom ubúda tých najstarších a je málo mladých ľudí, ktorí by sa chceli stať členmi tejto organizácie, ale každému, kto prejaví záujem, budeme vďační. Pripadla nám česť byť pokračovateľmi prvých bojovníkov s fašizmom a nacizmom. Týmto spôsobom chceme zachovať pamäť a česť bojovníkov proti fašizmu a prispieť k tomu, aby občania poznali historické udalosti a boli hrdí na tradície boja za slobodu. Dôležité je, aby si aj mladí ľudia uvedomili, čo všetko museli prežiť naši starí a prastarí rodičia, aby sme mohli plnohodnotne žiť v mieri. Využívame na to tradičné

podujatia ako je položenie vencov pri sviatkoch a pamätných dňoch, ktorými si pripomíname tieto udalosti plné utrpenia obyvateľov nielen našej obce, ale aj všetkých ľudí, ktorí padli vo svetových vojnách. Ťažké vojnové utrpenia počas dlhého obdobia pociťovali tí, ktorí denne riskovali svoje životy v krutých bojoch i v krutých klimatických podmienkach. Túžiac v srdciach po víťazstve, túžili aj po ukončení vojny a všetkých jej hrôz. Strach, neľutosť, bolesť, bieda, utrpenie neobišli ani civilné obyvateľstvo v našej obci. Hoci sa obyvatelia navzájom podporovali, pomáhali si a neraz aj utešovali, všetci súčasne túžobne očakávali koniec vojny.

V noci z 5. na 6. marca 1945 sa nemecké jednotky stiahli zo všetkých obranných pozícií, a keď prešli cez Hron, vyhodili do povetria most na Chvatimechu a Štiavničke. Obec Valaskú oslobodili vojská rumunskej a sovietskej armády 6. marca, a preto si každoročne pripomíname oslobodenie našej obce položením vencov pri pamätníkoch na cintoríne a v materskej časti obce za sprievodu členov SZPB, predstaviteľov OčÚ, dychovky, spevokolu a obyvateľov obce. Už po druhýkrát bol zorganizovaný v spolupráci so ZO MS pochod k pomníku padlých vojakov rumunskej armády na Hnusunom. Rovnako tradíciu položenía vencov dodržiavame aj pri výročí SNP v auguste. Tento rok si

pripomenieme už 75. výročie vypuknutia SNP. Prajem si, aby sme naozaj zostali len pri pripomínaní týchto pamätných dní a nemuseli prežiť to, čo naši predkovia.

*Ing. Juraj Uhrin,
predseda ZO SZPB Valaská*

Výročná schôdza MS Červeného kríža

Výročná schôdza MS ČK sa konala dňa 8.3.2019. Keďže to bol aj Medzinárodný deň žien, tak sme privítali všetky naše členky kvietkom. Náš spolok sa za minulý rok rozrástol o 36 nových členov. Po otvorení schôdze predniesla predsedníčka správu o činnosti. Za minulý rok sa uskutočnili 3 odbery krvi – pri 50 darcoch, za čo im aj touto cestou opäť ďakujeme. Miestny spolok sa zúčastnil kultúrnych podujatí v obci (zbierka ČK na stavaní mája, stánok ČK na festivale dychoviek, súťaž o najlepšiu haruľu), členky s rodinnými príslušníkmi oblečené v krojoch sa zúčastnili pietnej akcie pri 100. výročí od ukončenia 1. svetovej vojny,

a takisto svätej omše v rímsko-katolíckom kostole na sv. Martina. Pre našich členov a darcov krvi sme zorganizovali výlet do Miškolca-Tapolca, a aj do predvianočnej Prahy.

Po prečítaní správy o hospodárení p. S. Vilhanovou nasledovala zaujímavá prednáška primárky gynekologického oddelenia MUDr. M. Becovej o inkontinencii. Prednášku doplnila aj ukážkami pomôcok pri inkontinencii p. R. Pocklanová, ktorých vzorky nám aj nechala.

Nakoniec po prečítaní plánu činnosti predsedníčkou a zablahoželaním našim členkám k okrúhlym jubileám sme sa pohostili vlastnoručne členkami výboru pripraveným občerstvením.

Veľmi radi budeme, ak sa naše rady miestneho spolku rozšíria o ďalších členov a darcov krvi.

Kováčová Renata, predsedníčka MS ČK

Spomienka na A. A. Baníka

Mesiacec marec tradične nazývame mesiacom knihy. A práve v tomto mesiaci sme si v našej škole pripomenuli **40. výročie úmrtia** významnej osobnosti našej obce, **Antona Augustína Baníka**, ktorého meno nesie aj naša obecna knižnica.

Život a dielo tohto nášho rodáka, dlhoročného knihovníka a archívára Matice slovenskej v Martine, sme si pripomenuli **12. marca 2019**. Spomienka sa konala na podnet jeho dlhoročného spolupracovníka Doc. PhDr. Augustína Maťovčíka Dr.Sc. a zároveň autora monografie o A. A. Baníkovi.

Na spomienke sa zúčastnili vybraní žiaci z každého triedneho kolektívu a žiaci 6.ročníka, ktorí sa so životom a dielom A. A. Baníka oboznamovali aj na hodinách regionálnej výchovy. Žiakov najviac zaujalo obdobie detstva A. A. Baníka strávené v rodnej Valaskej a obdobie štúdií, pretože A. A. Baník bol vynikajúcim žiakom a miloval knihy. Túto časť jeho života vybraní žiaci účastníkom spomienky prerozprávali podľa monografie p. Maťovčíka. Tu je úryvok:

Anton Augustín Baník sa narodil vo Valaskej na samom začiatku 20. storočia – 26. februára 1900.

Do školy chodil už od piateho roku svojho života. Pod starostlivým vedením učiteľa Ondreja Zafku tu vychodil tri triedy ľudovej školy (v rokoch 1905 až 1908).

Veľký vplyv na jeho formovanie mal rímskokatolícky farár Rudolf Bobok. Ten podporoval v ňom lásku ku kni-

he a k hudbe.

Vo svojich bibliografických poznámkach Anton Augustín Baník zaznamenal: „Tento priateľský dôverný vzťah ku knihe sa viaže k tej mimoriadne šťastnej skutočnosti, že od piateho roku svojho života som vyrastal vo fare vo svojej rodnej Valaskej spolu so svojou mamou Máriou, a to pri všestrannej starostlivosti miestneho duchovného a slovenského národovca Rudolfa Boboka.“

On prvý zasväcoval malého žiacka do tajomstiev čítania a písania a postupne ho zoznamoval s pokladmi svojej vlastnej, veľkej, v tom čase široko-ďaleko známej študijnej knižnice, v ktorej boli okrem iných vzácností aj základné diela slovenskej, českej, nemeckej a latinskej literatúry.

Po skončení tretej triedy ľudovej

školy dostal Anton Augustín Baník vysvedčenie napísané v maďarčine, na ktorom „svietili“ vo všetkých predmetoch samé vynikajúce známky.

Učelia Antona Augustína Baníka videli nadanost žiaka a uvažovali o jeho ďalšom gymnaziálnom štúdiu. Toto však predpokladalo najmä dokonalejšiu znalosť maďarského jazyka.

Osud chcel, že cez letné prázdniny roku 1909 prišla do Valaskej na faru vzácna návšteva z Gymnázia vo Vacove (dnešné Maďarsko), ktorá odporučila nadanému žiakovi pokračovať v stredoškolských štúdiách práve na tomto známom gymnázii. A tak sa stalo, že v septembri 1909 ho zapísali do prvého ročníka piaristického gymnázia v meste Vác, v ktorom potom študoval nasledujúce štyri roky.

Zachované školské zošity z prírodovedy, matematiky, geometrie, latinčiny, gréčtiny, nemčiny a iných

predmetov, ako aj vysvedčenia z jednotlivých ročníkov svedčia o svedomitosti a vynikajúcich študijných výsledkoch Antona Augustína Baníka.

Prihovoril sa nám aj p. A. Maťovčík, ktorý bol žiakom A. A. Baníka, neskôr jeho spolupracovníkom a autorom monografie o tomto našom rodákovi. Teší nás, že pozvanie na podujatie prijali aj ďalší hostia - starosta obce Valaská p. Peter Jenča, vedecká pracovníčka Slovenskej národnej knižnice v Martine p. Viera Pujdesová, p. Danka Králiková z Obecnej knižnice vo Valaskej, p. Mária Luptáková a p. Martin Weiss.

Pani Danka Králiková prerozprávala príbehy z jeho života vo Valaskej, tak ako ich počula od ich účastníkov. Jeden hovoril o tom, ako štvorročné dievčatko spadlo na hlavu, zostalo v kóme, a keď sa prebralo, nič nevidelo. A. A. Baník s ňou chodil po nociach (bolo to počas vojny) k očnému lekárovi. Nakoniec sa liečba vydarila a dievčatko začalo znovu vidieť. Teraz je z dievčatka už pani a z vďačnosti darovala Obecnej knižnici Vo Valaskej knižku, ktorú jej venoval A. A. Baník.

Pán Martin Weiss nás zoznámil s osudmi dvoch obrazov stvárňujúcich Valaskú, ktoré A. A. Baníkovi daroval významný slovenský výtvarník Jozef Murgaš.

V závere besedy prezentovali žiaci 6.ročníka výsledky žiackej ankety o NAJ osobnosť Valaskej, ktorou sa stal pán Jaroslav Siman. A. A. Baník sa umiestnil v ankete na štvrtom mieste.

Mgr. Eva Hanková

Hoci sa Valaská rozkladá priamo na oboch brehoch Hrona, jej chotár je rozľahlý a štvrá sa lesmi lemujúcimi Kamenistý potok až vysoko pod Poľanu. Na pravej strane rieky zaberá Ždiarik, Chodorov vrch a tok Štiavničky. Na ľavom brehu sa spočiatku pri Svätom Jáne zužuje, lež potom sa rozšíri a šplhá cez Zemanovú, Havašku, Spády a Hrončeký grúň až na hrebeň medzi Brusnianskym grúňom, Kopcami, Záhorskou skalou a Kľukou.

O to, že je taký veľký, sa vraj pričínili smelý valach, ktorý si ho vymedzil na pokyn samotného kráľa MATEJA.

(úryvok z knihy Povesti z Pohronia od autora Petra Urbana – Valašianske hadisko)

Bolo to už poriadne dávno. Ubehlo pekných pár rokov. Prvá zmienka o vzniku Valaskej siaha do 15. storočia. Presne, píše sa rok 1470.

OCEŇOVANIE OSOBNOSTÍ

V roku 2020 si pripomenieme 550. výročie. Veď nedávno sme oslavovali, tak, ako sa patrí 545. Ale, hľa, ubehlo už skoro 5 rokov a oslavy sú tu zas.

Nezaháľame, ale intenzívne sa zamýšľame a pripravujeme už teraz postupne rôznorodý kultúrno-spoločenský program, do ktorého samozrejme nepochybne patrí oceňovanie osobností.

KATEGÓRIE:

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÁ, ŠPORT, UŠŤLAČITELÝ ČIN, VEDA A TECHNIKA, NAJ-UČITEĽ, PRIAMY ÚČASTNÍK SNP A II. SV. VOJNY, IN MEMORIAM...

Milí obyvatelia našej obce, obraciame

sa na vás s prosbou o verejnú pomoc. V našej obci žijú osobnosti, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom pričínili o rozvoj a zviditeľnenie našej Valaskej. Niektoré z nich poznáme, ale sú aj takí, o ktorých ani netušíme. A teraz ste tu vy, milí občania, aby ste nám pomohli. Ak niekoho poznáte, nemeškajte a seriózne nahláste adepta na OCENENIE. Nezabudnite pripísať, do ktorej oblasti ho navrhujete a ešte aj prečo.

Posielajte poštou, telefonicky aj osobne na:

Obec Valaská, knižnica

Kontakt: Danka Králiková

Telefón: 048/ 67 11 509

Tešíme sa na spoluprácu a podnetné návrhy.

Tatiana Vilhanová
členka kultúrnej komisie

Nedeľa všetkých nedeľ

ho Pána. A nakoniec prišla očakávaná Nedeľa všetkých nedeľ, nedeľa Kristovho zmŕtvychvstania, kedy sa veriaci našej farnosti zišli sláviť toto tajomstvo na obidvoch sv. omšiach. Jedna ráno o 8,00 hod a druhá o 10,30 hod. so slávnostným sprievodom Valašťanov v tradičných valašských krojoch za doprovodu nášho duchovného otca Romana s jeho asistenciou. Dievčatá a chlapci pod vedením Silvie Vilhanovej, ktorá už niekoľkokrát dala dokopy tento krojovaný sprievod, tak umocnili slávnostnú atmosféru slávnostnej sv. omše v Nedeľu všetkých nedeľ, ktorá je najvýznamnejším sviatkom všetkých kresťanov. Otec Roman vo svojej homílii odovzdal pozdrav všetkým veriacim prostredníctvom pastierskeho listu od nášho diecézneho otca biskupa Stanislava. Na záver tejto krásnej liturgie duchovný otec Ro-

man osobne všetkým prítomným poprial požehnané veľkonočné sviatky a všetci si odnášali domov sladkú odmenu – medovníkovú kraslicu. Teší nás aj osobná účasť p. starostu obce Mgr. Petra Jenču s manželkou, ktorí sa tiež zúčastnili slávnostnej sv. omše, ako i účasť niektorých členov poslaneckého zboru obce, ale i zamestnancov obce. Početná účasť na slávnostnej sv. omši svedčí o tom, že i napriek konzumizmu a osobnému pohodliu ešte v nás drieme túžba po poznaní. Veriaci farnosti odchádzali domov s úsmevom na tvári a spokojní, veríme, že pri podobných príležitostiach sa budeme stretávať častejšie a v hojnejšom počte. A na záver snád' už len citát od Matky Terezy z Kalkaty: „Nech radosť a láska Zmŕtvychvstalého Ježiša je vždy s vami a medzi vami!“

Marika Pančíková

Christos Voskresel! Voistinu Voskresel! 21. apríla 2019 sme opäť po roku slávili Nedeľu všetkých nedeľ – nedeľu Kristovho zmŕtvychvstania. Tak ako každoročne, znova po období 40 dňového pôstu, kedy sa naše farské spoločenstvo pripravovalo na slávenie veľkonočného trojdňa, sme sa znova pohrúžili do tajomstiev Kristovho umučenia, smrti a slávneho zmŕtvychvstania. Veľkonočné trojdnie sme začali sláviť na Zelený štvrtok sv. omšou na pamiatku Pánovej večere, kedy pred svojím umčením ustanovil Kristus sviatosť Eucharistie. Na Veľký piatok sme pokračovali Krížovou cestou ráno o 9,00 hod. a popoludní sa všetci veriaci zhromaždili na slávení obradov, kedy si pripomínáme umučenie a smrť nášho Pána Ježiša Krista. Biela Sobota je dňom veľkého ticha a každý túžiaci po poznaní pravdy sa ponára do tajomstva zostúpenia Krista k zosnulým a očakáva radostnú zvesť slávneho zmŕtvychvstania. Veriaci, ale i tí hľadajúci, prichádzali na Bielu sobotu k Božiemu hrobu precítiť tajomstvo smrti a zmŕtvychvstania Krista. „Čo sa to deje? Aké je dnes veľké ticho na zemi! Veľké ticho a osamelosť. Veľké ticho, lebo Kráľ spí. Zem sa zľakla a zatíchla, lebo Boh v tele zaspal a zobudil tých, čo spali od večnosti!...azda niet krajších a výstižnejších slov, akými opísať význam Bielej soboty. Večernými obradmi veľkonočnej vigílie, kedy opäť zaznelo slávnostné ALELUJA a opäť sa rozozvučali zvony, sme slávili slávnostné zmŕtvychvstanie náš-

Jarné prázdniny v ŠKD

Počas jarných prázdnin sa deti zo ŠKD tešili na 2 dni plné zábavy. V pondelok navštívili detské interiérové ihrisko „Detičkáreň“ na Ma-

zorníku. Do sýtosti sa mohli vybláznit v herni, v ktorej sú dva bazény s guľičkami, tobogán, trampolína, duo šmýkačka, lezecká stena, tune-

ly, reťazový most, malé šmýkačky, hojdačky a veľa edukačných a interaktívnych hračiek. Počas prestávky si deti pochutnali na dobrej pizzi.

V utorok si deti zasúťažili na bowlingovej dráhe v hoteli Zerrenpach v Osrblí. Zhodiť kolky ťažkou guľou dalo zabráť takmer každému. Deti však mali radosť z hry, aj keď kolky netrafili. Veď nie je dôležité vyhrať, ale zabaviť sa. Aj tu si deti počas prestávky zamaškrtili na výbornej pizzi, palacinkách či hranolkách. Na záver si deň spestrili krátkou prechádzkou po biatlonovom areáli.

Mgr. Danko Bošeľová

Fašiangy očami bursovníka

Fašiangy sa minuli, bursa pomaly upadá do zabudnutia, tak ohliadnime sa za ňou. Ani tak nie za samotnou bursou, ale za tým, čo jej predchádzalo. Na túto tému sme vyspovedali bursovního mladého zaťa.

Bursoný sprievod ako taký, to nie je len otázka pár hodín. Bursovníci musia všetko dopredu napláňovať a pripraviť dávno pred tým, ako príde deň „D“, čomu nebolo inak ani tento rok. Deň sprievodu je veľmi dôležitý. My, bursovní chasa, sme sa zišli v miestnej hasični o pol desiatej. Občerstvenie pre nás už bolo na stole. Tento rok malo podobu valašianskych krumplov. Šikovné ruky valašianskych žien už týždeň dopredu chystali kroje, aby sme ako bursovníci riadne vyzerali. Neskôr nás domalovali a mohli sme vyraziť na sprievod po obci. Niekde nás ponúkli pampúškami, niekde čímsi ostrejšim a my sme ich zato vytancovali. Niektorí vodiči mali v tento deň problémy s mýtnou políciou, no niektorí sa stihli otočiť pred jej nosom. Čas aj ulice sa pomaly míňali a blížil sa hrot dňa - námestie. Tam nás čakal krst masiek,

ich predstavenie a tance s okolo postávajúcimi dedinčanmi. Potom po tradičnej trase sa sprievod presunul do starej časti obce, kde sme návštevou HPÚ tohtoročnú bursu zakončili. Presunuli sme sa do hasične, kde sme sa odstrojili a pobrali sme sa domov trochu si odpočinúť, lebo ešte nebol koniec. Na fašiangovej zábave bursovníci predsa nemôžu chýbať. Tí, čo ešte vládzu, slúžia ako plačky na pochovávaní basy. Na druhý deň treba pomôcť poradiť sálu

a v pondelok rozobrať bursovní voz. Našťastie bursovní mamy za nás zoberú šichtu, opatria kroje a upracú v hasični. Ešte taký svetlý bod je streda, keď zasa bursovní mamy navaria halušky a pri ich jedení pospomíname, čo kto cez tieto fašiangy vyviedol.

Takže už vieme, ako videl tohtoročnú bursu bursovní mladý zať a môžete si všetci porovnať váš pohľad zvonku a ten zvnútra... takže: Veselú veľkú noc, priatelia!

Branislav Blažek

Matičný pochod vo Valaskej

Po roku sa rozhodol výbor MO MS vo Valaskej pripomenúť si udalosť oslobodenia obce Valaská rumunskými a sovietskymi vojakmi. Dňa 9. 3. 2018 sa uskutočnil *Matičný pochod k pamätníku padlých rumunských vojakov na Hnusnom*.

Pochod sa začal na námestí vo Valaskej za účasti predsedu MO MS Valaská PaedDr. Mageru, zástupcu starostu Ing. Dundoviča, okresnej predsedníčky MS MUDr. Bučkovej, pani Muránskej z Oblastného pracoviska MS Brezno, členov MS z blízkeho aj vzdialeného okolia (Lučenec), zástupcu z TV Matica, ktorý spracoval reportáž, spevokolu Lipka, KVH Svoboda z Košíc, poslancov Obecného zastupiteľstva vo Valaskej, DHZ, SZPB, JDS Valaská a širokej verejnosti.

**„Národ, ktorý zabudne
na svoju minulosť,
nemá budúcnosť.“**

Úvodná časť patrila hymnám – rumunskej a slovenskej a následne hymne MS v podaní spevokolu Lipka pri MO MS Valaská. Potom sa všetkým prihovoril zástupca starostu a predseda MO MS Valaská. Prítomní sa dozvedeli informácie o oslobodení obce Valaská z dobovej kroniky zo dňa 6. 3. 1945. Na záver zaspieval spevokol Lipka povstalecké piesne.

Následne sa účastníci presunuli „do hôr“ k pamätníku padlých rumunských vojakov, ktorý je od obce vzdialený približne 4 km. Hoci nebolo krásne počasie, zo všetkých strán sme obdivovali krásne výhľady nielen na Nízke Tatry. Pri pamätníku odznela báseň o oslobodení, pietny akt kladenia vencov, potom si prítomní vypočuli, koľko nevinných obetí z obce muselo pri oslobodení padnúť, aby sme my mohli žiť.

Predseda MO MS sa poďakoval všetkým prítomným a vyjadril spokojnosť, že napriek menšej účasti, ale o to úprimnejšie a vďačnejšie, si prišli občania zaspomínať, ale hlavne POĎAKOVAŤ – veď máme za čo, lebo v dnešnej dobe sa zabúda na úprimné vlastenectvo.

Za Výbor MO MS Valaská
PaedDr. Matúš Magera

Zo života materskej školy

Heš, zima, heš, chod' od nás preč...

Marec je mesiacom, kedy sa končí vláda zimy a svoje kraľovanie prenecháva svojej následníčke jari. V minulosti ľudia verili, že prírodu ovládajú nadprirodzené sily. Zároveň boli presvedčení, že ich konanie možno ovplyvniť rôznymi obradmi. Patrilo k nim aj vynášanie Moreny. Morena symbolizovala zimu. Ak ľudia chceli, aby prišla jar, museli ju utopiť v potoku alebo upáliť. Verili, že zničením Moreny vyženú nebezpečné choroby a smrť, z dediny nečisté sily, ktoré zadržiavajú vegetáciu, no predovšetkým urýchlia odchod zimy. Keďže naša materská škola si ctí ľudové tradície a zvyky, aj deti sa oboznámili so staroslovanskou bohyňou zimy a smrti, Morenou. Deti z predškolských tried s pani učiteľkami zhotovili zo slamy Morenu a pripravili si kultúrny program, aby sa so zimou mohli nadobro rozlúčiť. Za spevu piesní „Zakukala, kukulienka“, „Čie je to dievčatko“ a tanca na Námestí 1. mája vo Valaskej potešili nielen deti z materskej školy, ale aj ostatných prítomných, ktorí sa

prišli rozlúčiť s Morenou. A tak sa v prvý jarný deň celou obcou Valaská ozýval zvuk harmoniky, ktorá celý sprievod sprevádzala až ku rieke Hron.

„Rozlúčme sa s Morenou, parádnicou cifrenou. Heš, zima, heš, chod' od nás preč,“ – týmito slovami sa deti z materskej školy rozlúčili s Morenou, ktorú upálili a hodili do Hrona. Sniečko svietilo počas celého obradu, takže bolo úplne jasné, že zima je nadobro preč.

Bc. Simona Straková

MORENA

Ako malé deti sme na Smrtnú nedelu poobede chodili cez dedinu v sprievode odprevádzat Marienu – ako sa vtedy hovorilo. Staršie ženy urobili zo slamy a dreva „žienku“. Obľiekli ju do kroja a my, deti, na čele s Viktorom – starším chlapcom, sme spievali: „Hej, Mariena, hej, kde si prebývala...“ Bolo že to radosti. Práve to som si pripomenula teraz, ako aj v posledných rokoch, keď učiteľky z materskej školy s detičkami najprv na námestí svojim programom tešia všetkých prítomných. Sú oblečené v krojoch, a to je potešujúce. Žiaria im očka, že môžu predviesť to, čo ich šikovné pani učiteľky naučili. Potom s hudobným doprovodom idú v sprievode k Čiernemu Hronu, a tam hodia do vody MORENU. Za našich čias sme rýchlo bežali okolo Hrona a snažili sme sa z tejto ženy, plávajúcej vo vode, zachytiť kúsok slamy, ktorú sme podložili do hniezda, kde sedela sliepka, kačka alebo hus na vajkách. Vraj aby dobre sedela a vyliahlo sa čo najviac mláďat.

Veľmi potešujúce je to, že sa k detičkám a pani učiteľkám už na námestí pripájajú aj rodičia, starí rodičia a aj ostatní obyvatelia našej dediny. Tento starobylý zvyk treba dodržiavať. Veď tradície vždy hovorili o kultúre národa a u nás sa dá povedať o kultúre dediny. Veľká vďaka patrí obetavým učiteľkám z našej materskej školy, ktoré nehladia na svoj voľný čas, ale robia všetko pre dobro našich detí. Udržujte tradície a učte to svoje deti! To je výzva nielen pre učiteľky, ale aj rodičov. Starí rodičia, prosím, odovzdajte svojim vnúčatkám to, čo ste v rodinách zažívali vy. Vaše deti a vnúčatka vám to vrátia. Pani učiteľky z materskej školy, ste skvelé, a preto vám želim úspechy! Blážena Pastírová

VYNÁŠANIE MORENY NA PIESKU

Stalo sa už tradíciou, že odbor Matice slovenskej na Piesku organizuje podujatie pod názvom „Vynášanie Moreny“. Aj tentoraz tomu nebolo inak. Podujatie naplánovali na 23. marca, teda tri dni po oficiálnom prvom jarnom dni. Morenou – symbolom zimy, či bohyne smrti, alebo akéhosi ohyzdného stvorenia sa rozlúčili občania Piesku, ale aj Valaskej, ľudovými pesničkami a tancami.

Upálili ju, hodili do potoka Bys-

trianka a spokojní sa vracali do Klubu na Piesku, kde ich už čakala chutná kapustnica a výborné koláče. Smiech, dobrá nálada a radosť všetkých sa ozývala po celej našej dedinke. Všetkým účastníkom podujatia praje výbor MO MS na Piesku veľa, veľa zdravia a nech ich radosť sprevádza v každom kroku.

Mgr. Darina Hucíková

MOJA PANI UČITEĽKA

Už som vyrástla... roky ubehli, z dievčatka je dospelý človek. Už len spomienkou ostali krásne detské chvíle, s ktorými sa neodmysliteľne spája

škola. S nostalgiou v srdci spomínam na bezstarostné časy, kedy sme sa cestou do školy hopkajúc s taškou na chrbte nevedeli dočkať, čo nové sa dnes naučíme.

Prvé napísané písmenká, vety, príklady, ale aj spoznávanie cudzieho jazyka. Za tieto poznatky patrí veľká vďaka našim učiteľom a učiteľkám. Každý mal určite toho svojho obľúbeného. Aj ja som mala svoju obľúbenú pani učiteľku. Familiárne sme ju volali Eva. Samozrejme, tak sme ju nazývali len medzi sebou, výchova rodičov a úcta k nej by nám nikdy nedovolila ju tak verejne nazvať. Bola nám triednou učiteľkou a zároveň učiteľkou slovenského a nemeckého jazyka. Bola skvelá a mala veľké srdce. A to nehovorím preto, že som mala u nej samé jednotky. Človek mal jednoducho pocit, že je tu nezištné pre nás. Za 5 rokov druhého stupňa základnej školy sa nám snažila odovzdať všetky vedomosti, hoci my sme boli nie vždy ochotní túto snahu oceniť. Snažila sa pre nás zorganizovať školské výlety, prednesy poézie a prózy, či ďalšie školské aktivity. Bohužiaľ, túto obetavosť a ochotu vie človek reálne zhodnotiť až po určitom čase. Keď dospeje...

Učiteľ, to nie je len snaha o odovzdanie vedomostí. To je aj výchova k ľudskosti, samostatnosti a sebestačnosti. Za snahu vyformovať z nás plnohodnotné vzdelané osobnosti vám patrí veľké uznanie a vďaka.

Učiteľia oslávili svoj deň, Deň učiteľov – 28. marca, na deň narodenia Jána Amosa Komenského. Tak teda, pani učiteľka Eva Hanková, ale aj všetci učelia a učiteľky, prajem vám veľa trpezlivosti pri vašej zodpovednej a namáhavej práci.

JUDr. Katarína Kučeráková, PhD.

Marec – mesiac knihy

Dovoľte mi pri tejto príležitosti krátko zamyslenie, čo pre mňa knihy a ich čítanie znamenajú. Odkedy som sa naučila čítať, knihy ma sprevádzajú mojim životom. Knihy v súčasnosti už málokedy kupujem, uprednostňujem možnosť požičať si knihy z knižnice. Do knižnice vo Valaskej chodievam už roky. Nebývam vo Valaskej, knižnicu mi odporučila moja kamarátka. Vraj nebudem mať problém prihlásiť sa za čitateľa, i keď tu nemám trvalý pobyt. Naozaj, za tie roky som ani raz neolutovala, že som sa tam prihlásila. Nové knihy pravidelne niekoľkokrát do roka, rôzne žánre, dokonca novinky od čitateľmi obľúbených autorov. Myslím, že každý si tu nájde, čo ho zaujíma.

Pre mňa je čítanie kníh relax. Vypnúť starosti a preniesť sa aspoň na chvíľu do iného sveta, ponoriť sa do života iných. Čítanie kníh okrem iného rozširuje slovnú zásobu, gramatika sa skôr dostane človeku „do oka“. V knihách môžeme nájsť poučenie aj radu. Často človek zistí, že i hrdinovia kníh sa pasujú so životom, riešia veci, ktoré i my vo svojom živote riešime, hľadajú východiská z prob-

lémov, tak ako niekedy my.

Kniha je úžasný dar. Každú chvíľu sa vydávajú nové a nové knihy. Nielen od našich slovenských autorov, ale i zahraničných. Prekladajú sa bestsellery z iných krajín. Čo spisovateľ, to iný štýl písania. Niektorý sa číta ľahko, iný ťažšie. Niektorú knihu dočítate a zistíte, že by ste ešte radi mali k dispozícii pár stránok, pretože máte zrazu pocit, že ste stratili blízkych priateľov a chceli by ste ešte s nimi chvíľu pobudnúť. Poznáte ten pocit aj vy?

Väčšina ľudí si možno povie, prečo čítať knihy, počkám si na film. Ja už nesledujem filmy natočené podľa kníh, ktoré som čítala. Zistila som, že tieto filmy sú pre mňa sklamaním. Film nikdy nedokáže úplne zachytiť myšlienky postáv, opisy prírody ako ich vie opísať spisovateľ v knihe. Scéna, ktorá vás v knihe upútala, vo filme často vyznie úplne inak. Pretože človek, ktorý číta knihu, požíva vlastnú fantáziu, v hlave mu beží vlastný film na základe prečítaného. Skúste sa o tom raz sami presvedčiť.

Čitateľka Eva

V MARCI SME ČÍTALI AJ SÚŤAŽILI

Už dlhé roky si mesiac marec spájame nielen s príchodom jari, ale aj s knihou. Kniha je najväčší priateľ človeka a už od nepamäti patrí medzi neodmysliteľných spoločníkov malých aj veľkých. Pre škôkarov sú neznáme písmenká a krásne kresby v knihách lákadlom, ktorému nevedia odolať. S pomocou dospelých spoznávajú svet nielen reálny, ale aj rozprávkový. Deti našej materskej školy v tento mesiac navštevujú knižnicu, kde si so záujmom prezerajú knižky, listujú v nich a zvedavo sa pýtajú, čo je v knižkách napísané. Pre deti bolo v knižnici pripravené aj čítanie v podaní dôchodcov z obce. Deti so záujmom počúvali príbehy O Ferdovi mravcovi či O veteranom kráľovi. V tomto období je dôležité ukázať deťom krásu kníh a čítania a formovať v nich pozitívny vzťah ku knižnej kultúre. Preto v našej materskej škole organizujeme súťaž v reci-

tovaní. Celoškolskému kolu predchádzajú triedne kolá, kde pani učiteľky vyberú najšikovnejšie deti. V predškolských triedach tomu bolo tento rok inak.

S výberom detí pani učiteľkám pomohli rozprávkové postavičky Červená čiapočka a čarodejníca, za ktoré sa prezliekli pani Králiková a pani Petrová. Ale pretože vybrať zo štyridsiaticich detí je naozaj zodpovedná úloha, pridali sa k nim aj pán starosta a bývalá pani učiteľka zo škôlky, Anka Kováčiková. V celoškolskom kole sme si potom vypočuli veľa známych aj neznámych, krátkych aj dlhých básní. Všetky deti si okrem potlesku a uznania svojich kamarátov odniesli aj diplom a sladkú odmenu. Touto cestou ďakujeme rodičom, ktorí v dobe informačných technológií uprednostnili trávenie voľného času s knihou, aby svoje deti pripravili na recitačnú súťaž.

Janeta Nitková a Stanislava Kaliská

Peter Babčan

KNIHY

Kto by si neobľúbil knihy?

Najmä tie, čo v nás zanechajú hlboké ryhy. V knihách sa možno hľadať i nachádzať. Chýbať v nich i svoj boj o priazeň zvädzať...

Kniha je rozmanitosť i jednota. Vzácná spoločnosť, ale i samota. Je radosť, ale i smútok, obrana, ale aj útok.

Intelekt a viera, kde srdce rozumu sa vzpiera. Milovanie aj ľúbošť, radosť z pravej lásky, no z falošnej, krutosť.

Koľko kníh, toľko životov. Sladkosť pier i pálenie jedovatých hroto. Riadky písané skúsenosťou, ale i slová nahádzané zlosťou. Kapitoly plné svedectiev pravdy, stále nabitú túžobnou spleťou.

Žiť možno v knihách, zlu unikať, no dobrým silám dvoriť. Človeku KNIHA NESMIE CHÝBAŤ! Slová kníh – sta melódia piesne, srdcia do výšin hviezdnych nesie.

Peter Babčan

Jarné zamyslenie

Jar je veľmi príjemné obdobie. Ťahá nás to viac von, do prírody. Malých, veľkých, starších, mladších. Ja mám najbližšie Lipovú, tak chodím tam. Chodí nás tam viac. Isto nielen ja si všimam, aký neporiadok po sebe niektorí zanechávajú pod prístreškami a inde. Obec to tam postavila pre nás všetkých a mali by sme si vedieť po sebe aj upratať. Patrí to ku kultúrnosti človeka.

Jeden postreh, a nielen môj, po zimnom období, pred nástupom jari. V časti Lipovej sú umiestnené tri lavičky. Jedna pri jaskyni, druhá na vrchole nad jaskyňou, tretia na východnej strane v blízkosti križovatky ciest. Niekoľko zo psíkarov si tam zvykol vyčesávať svojho psa. Alebo sú viacerí? Dost' na tom, srst' bola na lavičkách, pod lavičkami aj okolo nich. Lavičky sú pre všetkých. Čo ak je niekto z tých, ktorí tam chodia na prechádzky a chcú si tam posediť, alergický na psiu srst'? A aj keď nie je, chce si tam jednoducho len oddýchnuť a pokochať sa pohľadmi na prírodu, no lavičky sú znečistené od psích láb a od srsti. Nie je to ani príjemný pohľad, ani príjemný pocit. Dá sa to robiť aj inde v prírode, kde to nikomu nebude vadieť.

Nič proti psíkarom, ktorí sa vzorne starajú o svojich psov, ale majú pritom aj cit pre iných ľudí. Ďakujem za pochopenie.

A ešte jeden úsmevný príbeh z konca marca. Vraciam sa z prechádzky po Lipovej. Zvyknem zbierať, čo zanechávajú po sebe bezohľadní návštevníci. Tak aj tentokrát vyhadzujem do pripravených igelitových vriec

pri prístreškoch pozbierané plastové aj sklenené fľaše. Boli tam práve traja mladí muži s dvomi psami. Slušne sa pozdravili a jeden z nich tiež vhadzoval do vreca plastové fľaše a takto nejako sa postažoval: „Ten môj pes je hrozný. Všade, kde s ním idem, znáša mi k nohám plastové fľaše a ja ich potom musím dávať do koša.“ Spolu sme sa úprimne zasmiali a skonštatovali, že keby takto robili všetci psi a ich majitelia, bolo by v prírode aj v obci oveľa čistejšie.

A keďže psíkovia to za nás ľudí nespravia a nemáme ani čarovný prítek, skúsme si každý za seba po sebe upratať. Prázdne obaly z toho, čo donesieme do prírody, čo vypijeme či skonzumujeme, zoberme späť a vhodíme ich tam, kam patria, do smetných nádob podľa druhu odpadu.

Alebo je to tak, ako povedal jeden milovník prírody? Že toto očakávať od všetkých ľudí je len zbožné pranie, vyžaduje to aspoň elementárnu citlivosť, ohľaduplnosť a lásku k prírode aj k blíznym, a to sú zrejme na mnohých privysoké požiadavky. Ten istý človek uvažoval o tom, či by skôr nepomohlo už aj tak dosť poničené prístrešky (a možno aj niektoré lavičky), ktoré priam lákajú necitlivých návštevníkov na ničenie a špinenie, jednoducho odstrániť...

Už naši žiaci, mladí ľudia by si mali uvedomiť, že budúcnosť patrí im a raz ich deťom. Čo im zanechajú? Dorýpané zničené lavičky, zdevastované miesta prechádzok a oddychu v prírodnom prostredí, všade neporiadok a more odpadu. My starší by sme im mali byť príkladom. Či nie je už dosť smutné to, že v našich krásnych horách zanechávajú niektorí necitliví tzv. lesní hospodári holoruby?

Peknú jar želám!

Mária Pacerová

Stretnutie s poéziou - vyhodnotenie

Ďalšie milé podujatie je za nami. Stretnutie s poéziou na tému „Láska v najrôznejších podobách“, ktoré sa uskutočnilo vo štvrtok 21. marca 2019 v priestoroch výstavnej miestnosti OcÚ o 16:00 hod. Toto podujatie Klubu poézie pri Obecnej knižnici A. A. Baníka sa nieslo aj v duchu odkazu nášho básnika P. O. Hviezdoslava, ktorého život a dielo sme si pripomenuli pri príležitosti 170. výročia jeho narodenia (2.2.1849 – 8.11.1924). Avizovaným prekvapením bolo tanečné vystúpenie manželov Macíkovcov (tanečníci navštevujú Faber dance school v Brezne, ich učiteľmi sú Juraj Faber a Ľubka Golianová). V troch vstupoch svojim krásnym dynamickým tancom rozprúdili aj nám divákom krv v žilách. V rámci stretnutia odovzdal pán starosta ďakovné listy manželom Macíkovcom a Márii Pacerovej za aktivitu v umeleckom zoskupení Poetikum Nóvum. Toto umelecké zoskupenie vedie Mgr. Eva Hancáková, ktorá pre svojich aktívnych členov pripravila ďakovné listy a požiadala o ich odovzdanie. Ceníme si, že pán starosta napriek svojmu pracovnému vytáženiu aspoň na chvíľu zavítal medzi nás, aby pozdravil prítomných a odovzdal spomínané ďakovné listy.

Krátko k priebehu podujatia
Hneď na začiatku nás milo prekvapila hojná účasť na podujatí. Po hudbe, ktorú vyberal už tradične pán Matúš Pacera, a po pri-

vítaní sme si pripomenuli výročie nášho básnika P. O. Hviezdoslava. Prečítala o ňom pani Danka Králiková a doplnila ju pani Ľubica Kučerová. Nasledovala recitácia poézie a prózy v podaní žiakov z tunajšej Základnej školy Jaroslava Simana (išlo o víťazov a účastníkov základného kola recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín, ktorej sa v škole zúčast-

nili). Recitovali títo žiaci: Lucka Dinková, Nelka Kolárová, Romanka Hadžegová, Kubko Bíreš a Florián Pacera. Publikum ich odmenilo úprimným potleskom. V recitovaní poézie a prózy pokračovali dospelí s vlastnou tvorbou, ale aj s tvorbou P. O. Hviezdoslava. Aj oni boli odmenení úprimným potleskom. Recitatori: Viera Fašková, Božena

Novotniaková, Miroslav Mihok, Eva Kúdelková, Anna Fischero-vá, Bronislava Balúnová, Patrícia Hadžegová, Sidónia Macíková a Mária Pacerová. V troch predeloch zatancovali osviežujúce tance manželia Macíkovci, v ďalších predeloch na klavíri zahrali Gabko a Florián Pacerovci, zaznela pôsobivá reprodukováná hudba (napríklad skladby talianskeho zoskupenia Camerata Mediolanense) a pozdrav pána starostu s odovzdaním ďakovných listov. Záverom

Boli sme skutočne milo prekvapení účasťou milovníkov poézie, hudby, tanca. Účasťou nás potešila aj pani riaditeľka školy so svojou zástupkyňou, členovia klubu dôchodcov, členovia MO Matice slovenskej vo Valaskej so svojím predsedom a ostatní zúčastnení nielen z našej obce; medzi divákmi boli aj žiaci ZŠ. Vytvorili spolu vďačné publikum, ktoré nešetrilo potleskom, a podieľali sa tak na vytvorení príjemnej atmosféry. Účinkujúci dostali kvietok, deti čokoládky. Dostali sme aj spätnú väzbu, že niektoré ukážky boli trochu dlhšie (nebol to všeobecný názor). Pozornosť divákov bola vyrovnaná a umocnená dynamickým tancom a hudbou, takže sa naši diváci mohli opäť sústrediť na posolstvo lásky v poézii a v próze.

Ďakujeme ešte raz všetkým účinkujúcim, divákovi, tiež páno-vi starostovi, že si našiel čas, aby svojou účasťou podporil našu kultúrnu činnosť. Je príjemné organizovať takéto podujatia, nielen preto, že sa stretneme, zarecitujeme si, vypočujeme dobrú hudbu či pozrieme tanečnú choreografiu, ale najmä preto, že môžeme potešiť a inšpirovať svojím vystúpením ostatných milovníkov poézie, prózy, dobrej hudby, tanca, našich divákov, milé publikum, pretože radosť z umeleckého zážitku sa tak znásobuje.

Kedže bol „Marec mesiac knihy“, pridávame báseň od pána Petra Babčana s názvom „Knihy“, ktorá tiež zaznela na stretnutí. Mala ju recitovať jeho mama, pani Viera Babčanová, ktorá nezvykla na podobných podujatiach chýbať, ale tentokrát jej zdravotný stav nedovolil zúčastniť sa.

Za Klub poézie vo Valaskej
Mária Pacerová

Premeny lásky

*Najskôr tu bola túžba po dieťatku sladká,
potom bolesť, ale aj šťastím rozžiarené oči.*

Pri postieľke prebdené nekonečné noci.

Nežná ruka, čo detské čielko hladká, prvé bôle tíši.

Takto to chodí v tejto ľudskej ríši.

Nebeské oči plné láskavosti a hrejivého slnka.

A pod nimi jemné vrásky, jemné ako pavučinka.

U iných zas oči hnedé ako teplá kôrka chleba.

Ako čerstvo rozoraná zem, či ako zeleň jarných strání.

Tak veľmi ich máš rád, či rada, tie oči nekonečne drahé a pár teplých dlaní.

*Lahučký krok ostražitej lane vlastný je tej tvojej mame,
prípravenej k pomoci vždy odhodlane.*

*Usmievavej i prísnej zároveň, rozjasňuje každúcky tvoj deň.
Prvá učiteľka, lekárka, pestúnka, ale nadovšetko najlepšia priateľka.*

*Život ťa neustále utvrdzuje v tom, že je spolu s otcom
najväčšou oporou a istotou, ako v lese zdravý strom
alebo ako najpevnejší dom.*

*Ked' dorastieš a rodičom ubudne síl,
staň sa vďačne najväčšou oporou a istotou ty im,
či už si dcéra alebo syn.
V živote sa ti to raz iste vráti, nič z preukázanej láskavosti sa nestratí.*

*Nech ako v studnici bezodnej prúdi k tebe od tvojej matky
prúd vrúcnej pomáhajúcej lásky, ktorú raz ako dar nevídaný
odovzdáš ty sám či sama iným.
/Mapava/*

Návšteva muzikálu v Nitre organizovaného MS ČK

Vedenie Divadla A. Bagara v Nitre zakomponovalo do svojho repertoára pôvodný slovenský muzikál o živote a diele Jána Pavla II. z autorskej dielne Daniela Heviera a Gaba Dušíka – Povolanie pápež, s hviezdny obsadením - v hlavnej úlohe s Jánom Galovičom, Jurajom Ďurišom, Evou Pavlíkovou, Ivanom Vojtekom a i.

11. 4. 2019 o 18,30 hod. bez najmenšieho meškania začalo pre nás predstavenie o živote veľkého muža. Od prvých momentov sme vnímali silu človeka, ktorý nám pred očami duchovne rástol a silnel. Príbeh o pápežovi, ktorý bol ako my všetci počatý v lone ženy – svojej matky. Ktorý bol verný svojej viere, pokorný, priateľský, ktorý naplňoval svoje povolanie ako najlepšie vedel, ktorý si slobodne vybral svoju cestu. Jeho životný príbeh je vzrušujúci a poučný. Autori diela sa pozreli na tohto vzácneho človeka bez predsudkov či očakávania páťosu. Odkaz človeka Jána Pavla II. nech nám svieti ako svetielko v lepších a poctivejších ľudí navzájom sa rešpektujúcich a tolerujúcich.

Silvia Vilhanová

PIESEŇ NOVÉHO PÁPEŽA
(úryvok z muzikálu)

JÁN PAVOL

*Prichádzam k vám a veľkú bázeň mám,
no viem, že tak chcel Pán a nebudem
v tom sám.*

*V mene spásy svetu sa hlásim a dobrú
správu hlásam vám:*

*„Nebojte sa šíriť lásku, Pán miluje všetkých
nás tu.*

*Som Ján Pavol II., stále som pre druhých.“
Nebo pre nás otvorí sa a Boh čaká nás,
budme všetci soľou tejto zeme, láskou
porazíme zlých.*

*Nebojme sa šíriť lásku, život visí len na
vlásku.*

*Kristus k našej spásy kľúče má,
táto doba nesie veľkú tému,
dnes postaviť sa proti zlému, úloha táto
všetkých spája nás.*

ODBER KRVI

12. apríla MS Červeného kríža Valaská v spolupráci s mobilnou transfúznou stanicou usporiadal odber krvi. Tím transfuziológov sa rozložil v zrkadlovej sále a začali vyšetrovať prvých darcov, ktorým z kapilárnej krvi (prsta) vyšetrili hemoglobín, krvnú skupinu. Darcovia si vyplnili dotazník a mohli darovať svoju krv. Tentokrát sme prekonal rekord a na odber prišlo až 28 darcov, z čoho len 3 nespĺnili podmienku darovania krvi a pre ich vlastné zdravie boli z odberu vylúčení a poučení, ako sa postarať o svoje zdravie do budúcnosti, aby mohli byť darcami krvi.

Pre našich darcov sme si pripravili

obložené rožky, koláče, napečené našou členkou p. Jankou Schreinerovou a p. starosta Mgr. Peter Jenča priniesol pre všetkých darcov malú

pozornosť v podobe nového pera s logom obce Valaská.

Je nepopierateľné, že krv vo všetkých svojich funkciách nie je umelo nahraditeľná a len človek – humanista môže pomôcť. Preto apelujeme na všetkých zdravých ľudí, prídte darovať krv. Potreba krvi je veľká. Darovanie krvi je skutočným darom života, ktorý zdravý jedinec môže poskytnúť ľuďom chorým a po úrazoch. Je to veľmi prospešný, bezpečný a humanitný krok. Tešíme sa na nasledujúcom odbere na všetkých nezištných ľudí v priestoroch kultúrneho domu – zrkadlovej sály, a to 17. 7. 2019 od 8,00 hod.

Za MS ČK Valaská,
tajomníčka Silvia Vilhanová

LAHOSTAJNOSŤ

Žijeme preto, aby sme mohli niečo užitočného urobiť. Nielen pre seba, ale aj pre druhých.

Viete, čím sa začína naša duchovná a telesná samovražda? „LAHOSTAJNOSŤOU“. V tú chvíľu, keď nás nič nezaujíma a všetko je nám ľahostajné, keď sme stratili chuť niečo dobré pre druhého urobiť a byť prospešní pre svoje okolie. Koniec nášho života sa približuje rýchlejšie. Všetko v celom vesmíre je veľmi úzko prepojené, či už v dobrom alebo zlom. Náš egoizmus nám umožňuje žiť v mylnej predstave, že sa nás v blízkom alebo vzdialenom okolí vôbec nič netýka. Lahostajnosť spôsobuje utrpenie druhých, či už fyzické alebo duševné - čo je ešte horšie, ku ktorému sme boli ľahostajní. Nakoniec časom predsa len príde až k nám a bolestne siahne aj na nás samotných, pretože všetko v celom vesmíre je veľmi úzko prepojené, čo vyplýva zo zákona Príčiny a Následkov.

Keď sme sústredení len na seba a všetko okolo nás nezaujíma, to vyplýva z nášho silného EGOIZMU. Naše Ego vytvára LAHOSTAJNOSŤ. Najhoršia je duchovná ľahostajnosť, keď necítíme potrebu spojenia s božskou blaženosťou krátkého spojenia, s nekonečnou láskou, aby sme precítili dobro a porazili ľahostajnosť.

Pomáhajme si, vychádzajme si v ústrety a vzájomne sa podporujeme, len tak dosiahneme blaho a radosť zo života.

Ak ma nenávidíte, teší ma to rovnako, ako keby ste ma milovali, pretože je to dôkaz toho, že nie som ľahostajný vášmu srdcu.

/Theodore de Banville/

Je ľahšie skryť nenávisť, ťažké lásku, najťažšie ľahostajnosť.

/K. L. Borne/

Čo ženu mučí, nie je jeho tyranstvo, ale ľahostajnosť.

/Jane Mitchelet/

Egoisti sú tí z našich priateľov, ktorým je naše priateľstvo ľahostajné.

/H. Montherlant/
Ing. Lucian Oravec

Pracovné nasadenie viacerých valaštianskych poslancov nepozná hraníc

Nevychádzal som z údivu, keď som vo Valaštianskom hlásniku čítal o zložení nových komisií **preplnených poslancami**. Kto zrežiroval niečo takéto? Ako vyzeralo rokovanie o zložení komisií? Usmerňoval to niekto? Starosta je nový, ale čo pán prednosta? Ten je predseda zodpovedný za chod úradu a prípravu materiálov na zasadnutia. A čo na to tí poslanci, ktorí nováčikmi nie sú? Traja poslanci mi potvrdili, že pri kreovaní komisií vládol chaos a svojvôľa.

Komisie zriaďuje obecné zastupiteľstvo. Na zasadnutí komisie sa zúčastňuje príslušná referentka obecného úradu, pridelení poslanci a zástupcovia občanov.

Bol som poslancom nepretržite v rokoch 1990 až 2014. Nikdy sa nestalo, aby tí istí poslanci boli súčasne vo viacerých komisiách.

Až teraz. Pýtam sa:

Prečo boli zvolenými poslancami **minimalizovaní a ignorovaní zástupcovia občanov** v komisiách? Nebolo koho osloviť? Veď len ich náhradníci v najväčšom volebnom obvode č.1 (celé sídlisko) dostali vo voľbách spolu **2588** hlasov. **Ani jeden** z nich však nie je v žiadnej komisii. Vo voľbách dostali dôveru svojich spoluobčanov. Nestačí také odporúčenie? V obci fungujú tiež rôzne spolky a združenia. Aj ich zástupcovia mohli byť nominovaní.

Prečo **každý poslanec** figuruje vo viacerých komisiách? V dvoch, troch, dokonca štyroch. Sú až takí výnimoční, všestranní a nenahraditeľní? Celkom oprávnené možno tiež pochybovať o kompetenciách niektorých ľudí v komisiách. Prečo poslanci tak precenili svoju účasť v komisiách? Komisie, ako je známe, sú len poradným orgánom. Rozhodovanie a hlasovanie patrí tak či tak poslaneckému zboru.

Bývalo doteraz dobrým zvykom, že keď sa všetci poslanci rozdelili do komisií, hľadali sa zástupcovia občanov, ktorí svojou odbornosťou, skúsenosťami a angažovanosťou mohli príslušnú komisiu obohatiť o ďalšie názory a iniciatívy, ako sa hovorí, zdola. Môžu prispieť k riešeniu problémov a k práci v obci v zmysle „viac hláv, viac rozumu“. Zdá sa však, že vo Valaskej je všetok rozum koncentrovaný len v hlavách poslancov. **Priestor na dialóg s občanmi sa zúžil.**

Ako niektorí z poslancov dokážu vysvetliť a zdôvodniť ten ich nebyťvalý záujem o miesta vo viacerých komisiách? Skúsili to a bolo to naivné. Napríklad ako sa jeden druhého pozyvali a volili do komisií, aby sa tam mohli spolu porozprávať. Ako cítili, ako sú tam práve oni potrební. Ako argumentovali, prečo sú najvhodnejší byť tam aj tam aj tam aj tam. Musia vraj medzi sebou komunikovať. Asi im nestačí, že sa všetci spolu schádzajú na pracovných zasadnutiach a verejných zasadnutiach OZ. Ale ich ukryvaná motivácia je predseda každému jasná. Našich **11 poslancov** (česť výnimkám, ak sú) v šiestich komisiách obsadilo neuveriteľných **23 miest**.

Päť volebných období som viedol spolu s referentkou pani Králikovou komisiu pre kultúru, šport a školstvo. Áno, všetko obsiahnuté **v jednej komisii**. Teraz sa rozčlenila na tri. A prácu si v nich hneď „našlo“ 11 poslancov.

Na zasadnutí zastupiteľstva 10. apríla 2019 poslanci schválili uznesenie o odmenách pre poslancov a členov komisií. Konkrétna výška odmien ostala pred verejnosťou utajená. Poslanci boli s ňou akiste spokojní. A tak budú s radosťou pracovať pre rozvoj obce a blaho nás všetkých. Sú tam ľudia, čo už niečo dokázali – a to myslím celkom vážne. Len škoda, že si nespomenuli aj na občanov. Ich hlasy sa doteraz málo počúvali a rešpektovali. Tak uvidíme.

Na záver dodávam riešenie:

Odmeny pre členov komisií by mali byť celkom skromné, symbolické. Nech sú tam ľudia, ktorým ide predovšetkým o vec, nie o peniaze. Niekedy dávno tomu veru tak bolo.

Ivan Karak

Reakcia na príspevok p. Karaka

Dovoľte mi, aby som len v krátkosti zareagoval na článok pána Karaka „Pracovné nasadenie viacerých valaštianskych poslancov nepozná hranice“.

Na začiatok je potrebné si vymedziť legislatívny rámec komisií. Komisie sú upravené v §15 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení. V uvedenom zákonom ustanovení je uvedené, kto má oprávnenie zriaďovať komisie, za akým účelom, zloženie a vymedzenie úloh komisií.

Zhora uvedenom je to výhradná kompetencia obecného zastupiteľstva. Starosta obce ani prednosta obecného úradu nemôžu nijakým spôsobom zasahovať do zákonom vymedzenej kompetencie obecného zastupiteľstva. Obecný úrad zabezpečí len administráciu pre obecnú zastupiteľstvo pri príprave a predložení návrhu uznesenia a určení tajomníkov k jednotlivým komisiám. V prípade zriadenia komisií a vymedzení ich kompetencií prebiehalo od začiatku

roka niekoľko pracovných stretnutí poslancov obecného zastupiteľstva. Výsledok ich rokovaní bol zavržený schválením členov komisií zložených z poslancov a neposlancov z radov obyvateľov.

Nie je v mojej kompetencii hodnotiť a posudzovať zloženie komisií, ale verím, že to pomôže obecnému zastupiteľstvu pri jeho rozhodovaní a v konečnom dôsledku to bude aj v záujme obce. Aj z komunikácie s poslancami vyplýva, že komisie budú otvorené pre konštruktívne názory aj od širšej verejnosti.

Záverom by som len dal na pravú mieru skutočnosť, že čo sa týka schválenia zásad odmenovania poslancov a členov komisií, tak výška odmien nie je v žiadnom prípade utajená, bola súčasťou materiálu a ich schválením obecným zastupiteľstvom budú zásady zverejnené na webovom sídle obce. Samozrejme výška odmien je limitovaná zákonnou úpravou.

Mgr. Peter Cíger,
prednosta OčÚ

Dotazník o triedení odpadov v obci

Súčasťou aktivít ku Dňu Zeme 2019 bol aj dotazník pre našich občanov týkajúci sa triedenia odpadov. Dotazník dávali občanom žiaci 9. A triedy zo ZŠ J. Simana vo Valaskej pod vedením svojich vyučujúcich Mgr. D. Gillovej a PaedDr. M. Mageru počas akcie Vychystime si obec dňa 17. 4. 2019. Na dotazník odpovedalo **90 respondentov**. Z nich bolo 58% žien a 42% mužov. Vekové zloženie bolo: 12% vo veku do 20 rokov, 19% opýtaných bolo vo veku 20 – 40 rokov, 21% opýtaných bolo vo veku 40 – 50 rokov a 38% opýtaných respondentov malo vek nad 50 rokov.

Až 92% opýtaných odpovedalo, že **má záujem o pravidelné triedenie odpadu**. To znamená, že väčšina obyvateľov chce separovať odpad. Len 8% občanov nemá záujem triediť odpad.

Na druhú otázku, či máme v obci možnosť triedenia odpadu odpovedalo 60% opýtaných, že áno, po celej obci je rozmiestnený dostatok kontajnerov, ktoré sa pravidelne vyvážajú. 27% opýtaných tiež odpovedalo, že áno, ale nie každý má kontajnery po ruke. Len 4% opýtaných si myslí, že v obci nemajú možnosť triediť odpad.

Na otázku ako často triedite odpad, ľudia odpovedali takto: 68% pravidelne triedi, 25% triedi občas, 7% netriedi vôbec. To znamená, že obyvatelia sa väčšinou snažia triediť odpad.

Ktoré druhy odpadu triedite? Odpovede boli takéto: **papier 97%, plasty 97%, sklo 91%, kovy 21%, hliník 13%, elektroodpad 17%, lieky 30%**. Jednoznačne najpopulárnejšie je separovanie plastov a papiera. Plast a papier tvorí veľkú časť bežného domáceho odpadu, ľudia s ním narábajú veľmi často a uvedomujú si, že ich triedenie nie je náročné. Dobre obstálo aj sklo. Na druhej strane zle dopadli kovy. Je to tým, že v bežných domácnostiach je kovového odpadu minimum a ľudia s ním nenarábajú každý deň. V súvislosti so separáciou kovu treba spomenúť aj nedostatok červených kontajnerov na kov. Najlepšie nedopadol ani drobný elektroodpad, ktorý tiež netvorí veľkú časť odpadu. Malé spotrebiče ľudia vyhadzujú doma do komunálneho odpadu, čo nie je správne.

Na otázku, či vidia občania v triedení odpadu reálnu pomoc prírode, väčšina odpovedala áno /86%/. 14% občanov, ktorí odpovedali záporne, môže byť tiež ovplyvnených médiami, ktoré často šíria fámy.

Predposledná bola otázka, či v okolí Valaskej existujú čierne skládky odpadu. Takmer polovica opýtaných vie o čiernych skládkach. Viac ako 40% nevie povedať, či v ich okolí skládky existujú.

Na otázku **dostatočnej informovanosti o triedení odpadov až 90%** opýtaných odpovedalo, že áno. Len 10% občanov sa vyjadrilo, že nevie o možnostiach triedenia odpadov. Zaujímavé by bolo ešte zistiť, či majú záujem byť informovaní o triedení odpadov.

Z **pripomienok** k skvalitneniu separácie odpadov v našej obci vyberám:

- viac nádob na triedený odpad
- chýba kontajner na oblečenie, na kovy
- častejšie vyprázdňovať kontajnery
- aby občania nehádzali odpad vedľa kontajnerov
- osвета obyvateľov
- viac kontrolovať odpad a jeho triedenie

Získané informácie budú použité na skvalitnenie služieb v obci. Ďakujem všetkým, ktorí nám dotazník vyplnili a žiakom ZŠ J. Simana za prácu anketárov.

koordinátorka ekologickej výchovy
Ing. Z. Slezáková, ZŠ J. Simana Valaská

PRERÁBANIE BYTU, DOMU

Stavebné úpravy a udržiavacie práce možno realizovať až po doručení písomného oznámenia stavebného úradu, že proti ich uskutočňovaniu podľa priloženej projektovej dokumentácie, jednoduchého situačného náčrtu nemá námietky.

Ohlásenie stavebnému úradu postačí:

- pri drobných stavbách, ktoré plnia doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie,
- pri stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby, nemení sa spôsob užívania stavby a neohrozujú sa záujmy spoločnosti,
- pri udržiavacích prácach, ktoré by mohli ovplyvniť stabilitu stavby, jej vzhľad alebo životné prostredie, a pri všetkých udržiavacích prácach na stavbe.

Drobné stavby v zmysle stavebného zákona sú stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie a ide o nasledujúce stavby:

- Prízemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 štvorcových metrov a výška 5 metrov. Patria sem napríklad kôlne, pracovne, letné kuchyne, prístrešky, zariadenia na nádoby na odpadky, stavby na chov zvierat, sauny, úschovne bicyklov (nie garáže).
- Podzemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 štvorcových metrov a hĺbka 3 metre. Patria sem pivnice a žumpy.
- Medzi drobné stavby, pri ktorých si treba splniť ohlasovaciu povinnosť, patrí aj vyhotovenie nového oplotenia.
- Prípojky stavieb a pozemkov na verejné rozvodné siete a kanalizáciu a pripojenie už postavených drobných stavieb a na rozvodné siete a kanalizáciu.

Čo sa neohlasuje

- opravy fasády, opravy a výmena strešnej krytiny alebo povrchu plochých striech, výmena odkvapových žlabov a odtokových zvodov, opravy oplotenia a výmena jeho častí, ak sa tým nemení jeho trasa,
- opravy a výmena nepodstatných stavebných konštrukcií, najmä vnútorných priečok, omietok, obkladov stien, podláh a dlažby, komínov, okien, dverí a schodištvých zábradlí,
- údržba a opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia stavby, ako aj výmena jeho súčastí, ak sa tým zásadne nemení jeho napojenie na verejné vybavenie územia ani nezhorší vplyv stavby na okolie alebo na životné prostredie, najmä výmena klimatizačného zariadenia, výťahu, vykurovacích kotlov a telies a vnútorných rozvodov,
- výmena zariadení predmetov, najmä kuchynských liniek, vaní, vstavaných skriň,
- maliarske a natieračské práce.

Ako sa ohlasujú stavebné úpravy

- Stavebník je povinný uskutočnenie stavby podliehajúcej ohláseniu vopred ohlásiť stavebnému úradu.
- Ohlásenie stavebnému úradu musí mať písomnú formu.
- Stavebný úrad môže rozhodnúť, že predmetnú úpravu môže stavebník vykonať až na základe stavebného povolenia. V takomto prípade musí stavebník následne podať na stavebný úrad žiadosť o stavebné povolenie doplnené o všetky potrebné súčasti a prílohy.
- Stavebný úrad následne po odovzdaní ohlásenia písomne oznámi stavebníkovi, že proti uskutočneniu stavebných úprav alebo zhotoveniu drobnej stavby nemá námietky. K písomnému oznámeniu stavebný úrad pripojí overený jednoduchý situačný výkres.

▪ Oznámenie stavebnému úradu nenahrádza rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy alebo iné opatrenia príslušných úradov a inštitúcií štátnej správy, ktoré môžu byť vyžadované na základe osobitných predpisov. Stavebný úrad by na to v oznámení stavebníka mal upozorniť. Povinný je ho takisto upozorniť na skutočnosť, že pri uskutočňovaní a užívaní stavby má povinnosť dodržiavať príslušné slovenské technické normy.

▪ Stavebník musí vykonať ohlásené úpravy alebo udržiavacie práce do dvoch rokov od dňa písomného doručenia úradu stavebníkovi o povolení ich uskutočnenia. Stavebný úrad však pri prihladnutí na niektoré skutočnosti môže určiť aj inak.

Ohlásenie stavebných úprav musí obsahovať:

- meno, priezvisko (názov) a adresu (sídlo) stavebníka,
- údaj o tom, na ktorej stavbe sa majú úpravy alebo stavebné udržiavacie práce uskutočniť,
- rozsah a účel úprav a prác a ich jednoduchý opis.

K ohláseniu treba pripojiť:

- **doklad preukazujúci vlastnícke alebo iné právo na stavbu**, stačí aj čestné vyhlásenie,
- **písomnú dohodu s vlastníkom stavby**, ak úpravu alebo udržiavacie práce uskutočňuje nájomca,
- **stanovisko orgánu pamiatkovej starostlivosti**, ak ide o stavebnú úpravu alebo udržiavacie práce na stavbe, ktorá je kultúrnou pamiatkou, alebo ak ide o stavbu, ktorá sa nachádza v pamiatkovom chránenom území.

Ohlásenie drobnej stavby, stavebných úprav a udržiavacích prác pre

- právnickú osobu 30 eur,

- fyzickú osobu 10 eur

Stavebné povolenie potrebujete:

- pri stavbách každého druhu bez zreteľa na ich stavebnotechnické vyhotovenie, účel a čas trvania; stavebné povolenie sa vyžaduje aj pri zmene stavieb, najmä pri prístavbe, nadstavbe a pri stavebných úpravách,
- na stavebné úpravy, najmä búracie práce, pri ktorých sa mení vzhľad, priestorové usporiadanie bytu, spôsob užívania, zásahom do nosných konštrukcií. V tomto prípade potrebujete aj súhlas väčšiny vlastníkov bytov v dome s danou prerábkou. Ďalšou dôležitou vecou je stanovisko statika formou "statického posudku", ktorý posúdi, či sú stavebné úpravy možné a či neohrozia statiku domu a ľudí v bytovom dome.

Ako napísať žiadosť o stavebné povolenie pri rekonštrukcii

Stavebník (alebo jeho splnomocnený zástupca):

- meno (názov firmy): ...
- adresa (sídlo):
- kontakt (tel. č., e-mail): ...
- stavebný úrad
- adresa

Vec:

Žiadosť o vydanie stavebného povolenia (bytu) v súlade s § 58 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a podľa § 8 vyhlášky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona.

Ilustračné foto

Žiadosť o stavebné povolenie obsahuje**- meno, priezvisko (názov) a adresu (sídlo) stavebníka**

- meno (názov firmy): ..
- adresa (sídlo): ...
- korešpondenčná adr.: ...
- meno poverenej osoby: ...tel.: e-mail: ...
- splnomocnená organizácia/osoba
- meno (názov firmy): ...
- adresa (sídlo): ...
- korešpondenčná adr.: ...
- meno poverenej osoby: ...
- tel.: ...
- e-mail: ...

- údaj o tom, na ktorej stavbe sa majú úpravy alebo práce uskutočniť/parcelné číslo pozemku, na ktorej je stavba postavená

- názov stavby: ...
- rozsah a účel úprav a prác a ich jednoduchý technický opis...
- meno, priezvisko (názov) a adresu (sídlo) projektanta
- meno (názov firmy): ...
- adresa (sídlo): ...
- korešpondenčná adr.: ...
- meno poverenej osoby: ...
- tel. ...
- e-mail: ...

- údaj o tom, či sa stavba uskutočňuje zhotoviteľom alebo svojpomocou alebo dodávateľsky

- dodávateľsky:
- meno (názov): ...
- adresa (sídlo): ...
- korešpondenčná adr.: ...
- meno poverenej osoby: ..tel.: ...e-mail: ...
- svojpomocne, pod odborným vedením:
- meno (názov):
- adresa (sídlo): ...
- korešpondenčná adr.:

- prílohy k žiadosti:

- **doklady**, ktorými stavebník preukazuje, že je vlastníkom bytu alebo že má k bytu iné právo, ktoré ho oprávňuje zrealizovať v byte stavebnú úpravu
- **projektová dokumentácia stavby** (projekt stavby) vypracovaná oprávnenou osobou v dvoch vyhotoveniach – statika; technickú správu (časť statiky) doplniť o vyjadrenie, že predmetná stavebná úprava neohrozí stabilitu a tuhosť celého bytového domu vzhľadom na všetky už zrealizované stavebné úpravy v celom bytovom dome a vzhľadom na stavebné úpravy v schvaľovacom procese,
- **rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia** alebo iné opatrenia dotknutých orgánov štátnej správy a obce,
- ak ide o stavebnú úpravu uskutočňovanú svojpomocou, **vyhlásenie stavebného dozoru** alebo kvalifikovanej osoby, že bude zabezpečovať odborné vedenie uskutočňovania stavebných prác.

- ďalšie prílohy:

- doklad o zaplatení správneho poplatku,
- splnomocnenie na zastupovanie v stavebnom konaní (ak žiadosť podáva stavebník prostredníctvom svojho zástupcu),
- zápis z hlasovania zo schôdze vlastníkov bytových a nebytových priestorov o stavebnej úprave s jej presným popisom v súlade s § 14 ods. (2) alebo § 14 ods. (6) zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (spolu s podpismi vlastníkov, podpismi overovateľov a záverom, že hlasovanie prebehlo a bolo schválené v súlade so zákonom č. 182/1993 Z. z. – overená kópia),
- fotokópia právoplatného územného rozhodnutia,
- fotokópia právoplatného stavebného povolenia.

Stavebné úpravy a udržiavacie práce možno realizovať až po doručení súhlasného písomného oznámenia stavebného úradu. Dokumenty je možné stiahnuť aj na našej internetovej stránke.

Zdroj: Stavebný zákon

Ing. Miriama Murínová
odborný referent

Nakladanie s drobnými stavebnými odpadmi v obci Valaská

Zber drobného stavebného odpadu (DSO) sa uskutočňuje formou množstvomého zberu na Zbernom dvore vo Valaskej, na Hronskej ulici. Výšku poplatku určila obec vo Všeobecnom záväznom nariadení obce Valaská č. 3/2017.

Patria sem: zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky a pod.

Obyvatelia obce sú povinní odpad pred odovzdaním prednostne vytriediť od jednotlivých zložiek (sklo, kovy, plasty, papier a lepenka) a nesmú ho ukladať do nádob na zmesový komunálny odpad alebo vedľa nich (do priestoru vyhradeného miesta pre nádoby).

Ak nemáte ako dopraviť svoj stavebný odpad na zberný dvor, pomôžu vám Technické služby Valaská, s ktorými sa dohodnete na čísle: **0904 610 372** (konateľ pán Ing. Havaš), alebo ak potrebujete pristaviť veľkoobjemný kontajner číslo: **0905 316 645** (Belo Trade – pani Barthová).

Ďalšou z možností je firma *Rolta Brezno*, ktorá okrem odvozu odpad aj recykluje. Kontakt **0915 884 918**.

Neznečisťujme si obec čiernymi skládkami z drobného stavebného a iného odpadu.

Naša obec by bola krásna, keby bola čistá.

Ing. Miriama Murínová
odborný referent

BRIGÁDA OZ VALAŠTĚANIA

V sobotu 13.4.2019 sa v doline Potôčky uskutočnila brigáda, ktorú zorganizovalo OZ ValaštĚania. Príprava hromadných verejných akcií typu Krňohové preteky a Cesta rozprávkovým lesem obnáša okrem priamej prípravy akcií aj potrebné práce, ktoré na verejnosti nie sú viditeľné navonok. Ale sú to hodiny práce členov združenia pred a aj po samotných podujatiach. Napriek tomu, že po každej akcii organizovanej pre verejnosť upratujeme a zbierame smeti po návštevníkoch, považovali sme za potrebné ešte dôkladnejšie upratať to, čo sa ukázalo po roztopení snehu a bez vegetácie. V miestach konania máme vždy rozmiestnené vrecia na odpad. Vždy sa však nájde niekto, komu je obtiažne prejsť niekoľko krokov. V sobotu sme naplnili odpadom niekoľko vriec. Bolo v nich však len pár plastových pohárikov z našich podujatí. Veľká väčšina vyzbieraného odpadu pochádza z okolia ohnísk, ktoré si nanovo na čistej pastve zakladajú partie, ktoré si idú „užiť“ do prírody a nechajú po sebe bordel ako v chlieve, pastieri oviec tiež po sebe zanechávajú stopy v prírode a taktiež pilčici, hubári, nezodpovední turisti. Aj 7.4.2019 si partia mladých ľudí s dredmi na hlavách, bubnami rozložila ohník na Bukovine neďaleko vyšieláča mobilného operátora a zanechala po sebe bordel. Inak sa to nedá ani nazvať. Ak si pamätajú, že tam boli, tak vedia, o kom píšem.

Ale naspäť k brigáde. Okrem upratovania a zbierania odpadu sme pracovali na príprave osadenia stolov a lavíc. Aby sme si uľahčili prácu, tak sme si doniesli aj nejakú techniku a práca nám šla od ruky. Zabetónovali sa stojky na stoly a lavice a 16.4.2019 sa bude pokračovať v osadení dreva, ktoré sa samozrejme natrú. Keďže pri všetkých našich akciách potrebujeme vodu, rozhodli sme sa vyčistiť starý vodný zdroj z roku 1941. Tento sa od 70. rokov nevyužíval a jednotlivé šachty boli postupne zahádzané skalami a odpadom. Pretekajúca voda to všetko zanášala hlinou a pieskom. Dve zo šiestich šacht sme už vyčistili, treba ešte opraviť arma-

túry a voda bude opäť slúžiť všetkým.

Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým ľuďom, ktorí sa zúčastnili tejto brigády a pomohli pri vyčistení Potôčkov. Veľká vďaka patrí aj nášmu predsedovi, ktorý sa postaral o naše brušká, a samozrejme aj nášmu členovi, že dal niečo na zapitie.

Pocit z dobre vykonanej a nezištnej práce v prospech okolitej prírody by sme dopriali aj ostatným. Možno by stačilo, niekedy si len trochu uvedomiť, ako treba v prírode žiť. Ďakujem všetkým, čo si svoj odpad po sebe odnesú, veď čo je krajšie ako pekný pohľad na našu prírodu. Hanbiť sa však môže každý, kto zahodí v prírode čo i len malý kúsok odpadu.

Lubomír Múka

NÁŠ SUSED - ROPUCHA BRADAVIČNATÁ

Ropucha bradavičnatá je pre mnohých ľudí synonymom škaredosti, ale títo si ju zväčša ani dobre nepozreli. Ide o druh v prírode veľmi cenný a užitočný a minimálne preto si zaslúži našu pozornosť a ochranu.

Ropucha bradavičnatá je na prvý pohľad poznateľná podľa zavalitého tela s bradavičnatou kožou. Za očami má zoskupené výrazné jedové žľazy. Sfarbenie jedincov je dosť rozmanité. Od svetlohnedej po čiernohnedú. Výrazný rozdiel je vo veľkosti medzi samičkami (až 120 mm) a samčkami (okolo 80 mm).

Ide o suchozemskú žabu, ktorá sa po párení a nakladení vajíčok vracia do svojich biotopov v lesoch, záhradách alebo na poliach. Nakoľko neoplyva rýchlosťou, aktívna je najmä v noci, okrem obdobia párenia. Cez deň sa však ukrýva pod brvnami, v dutinách stromov alebo na iných vlhkejších bezpečných miestach.

Základom potravy sú suchozemské bezstavovce, ako sú chrobáky, pavúky, mnohonôžky, slimáky, dážďovky a pod. Pre veľkú žravosť, predovšetkým škodlivého hmyzu, sú **užitočnými živočíchmi**.

V marci, v čase masívnej migrácie k vodným plochám, samice znášajú vajíčka v šnúrach dlhých 5 – 10 m. Počet vajíčok jednej samice sa pohybuje v rozmedzí 1000 až 6000. Larvy sa vyvíjajú 2 – 3 mesiace. V čase jarnej migrácie k vodným plochám sú najzraniteľnejšie, najmä na cestných komunikáciách.

Doba aktivity trvá približne do októbra. Zimuje na

suchej zemi, najčastejšie v dierach hlodavcov.

U nás majú ropuchy bradavičnaté migračnú trasu v starej Valaskej. Potrebujú prejsť cestu osloboditeľov do jazierka, kde nakladú vajíčka. Táto migrácia netrvá dlho, nejaké 2 – 3 týždne, podľa počasia. Veľa z nich to nedokáže a zahynie pod kolesami áut. Posledných pár rokov umiestňujeme v starej Valaskej dopravné značky „**Pozor! Obojživelníky!**“, aby šoféri zbystrili pozornosť a spomalili, ak náhodou po ceste prechádza nejaká žaba. Na hlavnom migračnom ťahu umiestňujeme **ochranné fólie**, aby sa na nich žaby zachytili. Večer a ráno naši dobrovoľníci – hlavne pán Múka s manželkou, prenášajú zachytené žaby cez cestu. Patrí im za to veľké poďakovanie! Preto ak zbadáte, že fólia nie je umiestnená správne, tak vás prosíme o pomoc. Každá zachránená žaba má spoločenskú hodnotu 166 eur.

Zaslúžia si našu ochranu! Sú to naši užitoční susedia!

Koordinátorka ekologickej výchovy
Ing. Zuzana Slezáková, ZŠ J. Simana Valaská

Vyčistíme si obec – 9. ročník

Dňa 17. 4. 2019 sa uskutočnil už 9. ročník akcie Vyčistíme si obec. Tejto akcie sa v tomto roku zúčastnilo spolu okolo 300 žiakov so svojimi pani učiteľkami. Boli to žiaci zo ZŠ Jaroslava Simana, žiaci z OUI vo Valaskej, deti z MŠ vo Valaskej. Svojou aktívnou účasťou nás podporili členky Jednoty dôchodcov, členovia DHZ Valaská a tento rok aj pán starosta Valaskej, Mgr. Peter Jenča, a zamestnanci Obecného úradu vo Valaskej.

Pri tejto príležitosti členovia Komisie ŽP vo Valaskej spolu so žiakmi z 9. A triedy zo ZŠ J. Simana pripravili na námestí vo Valaskej stánok. Mali tu pripravené hry o triedení odpadov pre deti z MŠ. Ďalej mali pripravené informačné letáky o triedení odpadov pre obyvateľov obce a zároveň stihli osloviť až 80 obyvateľov obce s dotazníkom o triedení odpadov v našej obci. S výsledkami tohto dotazníka vás budeme informovať v ďalšom článku.

Ako aj po iné roky, tak aj tento rok sme zbierali odpad na Chvatimechu, na Lipovej, v starej Valaskej, v okolí Hrona, okolo autobusových zastávok, okolo železničnej stanice. Odpadu sme našli neúrekom, je až neuveriteľné, prečo niekto vynáša veľké kusy odpadu za obec, namiesto toho, aby ho vyviezol na zberný dvor. Spolu sme naplnili odpadom 2,5 veľkoobjemových kontajnerov. Vybieralo sa 150 plastových vriec odpadu a k tomu sa našli rôzne pneumatiky, stavebná suť, elektroodpad, sklo, plasty z áut a iný odpad.

Zamýšľali ste sa niekedy nad tým, čo sa stane s odpadom, ktorý vyhodíte do koša? Väčšina z toho, čo vyhodíme, je buď spálené v spaľovniach alebo zakopávané na skládkach, čo sú veľké jamy, kde sa odpad zakope a zavezie zemou. To ale veľmi škodí životnému prostrediu. Odpad je tiež stratou zdrojov: ak recyklujeme materiály, nemusíme ich brať z prírody a spracovávať ich spôsobmi, ktoré často spôsobujú znečistenie.

Rozmýšľajme, kým začneme nakupovať
Koľko obalov musíme roztrhnúť, aby sme sa dostali k veci, ktorú sme si kúpili? 50% odpadu, ktorý vyhodíme do našich smetných nádob,

je tvorený obalmi a každoročne Európania vyprodukujú toľko odpadu, koľko by bola hmotnosť 4000 Eiffeloviek.

Redukovanie odpadu neznamená, že sa musíme zriecť vecí, znamená to kupovať rozumne. Kupujeme len veci, ktoré potrebujeme. Koľko jedla vyhodíme jednoducho preto, že sme v supermarkete nakúpili neúmerne veľa a je to po záruke?

Čo môžeme urobiť?

- výrobky, ktoré sú označené eko-značkou, sú zdrojom oveľa menšieho množstva odpadu a spôsobujú menšie znečistenie ako ostatné výrobky
- nekupujeme tovar v zbytočných obaloch
- zisťujeme si životnosť výrobkov, porovnávame a kupujeme výrobky, ktoré majú čo najdlhšiu životnosť
- šetríme papier, netlačíme zbytočne dokumenty alebo e-maily, šetrením papiera šetríme energiu a pomáhame zachraňovať lesy a prirodzené miesta výskytu zvierat
- na svoju poštovú schránku môžeme nalepiť nálepku s nápisom, že nechceme dostávať reklamné letáky a inú zbytočnú poštu
- nevyhadzujeme žiadne chemikálie ani oleje

vráťane farieb, lakov, insekticídov, liekov, olejov na varenie do komunálneho odpadu. Je to nebezpečný odpad a patrí na zberný dvor. Nepoužitá stará lieky patria naspäť do lekárne. Takýto nebezpečný odpad spôsobuje znečistenie vody.

Staňme sa zodpovedným spotrebiteľom, myslíme už pri kúpe výrobku, že raz sa z neho stane odpad. Nezostávajme ľahostajní k tým, ktorí netriedia odpad alebo ho vyhadzujú tam, kde nemajú. Upozorňujeme na problémy, čierne skládky, vysypaný odpad a ani odhodnený papier nenechávajme bez povšimnutia! Je aj v našich rukách, aby nám obec zostala čo najdlhšie čistá!

Ďakujeme všetkým zúčastneným za aktívnu pomoc počas jarného upratovania obce. Ďakujeme obci za podporu pri organizácii tejto akcie, za zabezpečenie vriec, odvozu odpadu, informačných letákov o triedení a zabezpečenie sladkej odmeny pre našich žiakov.

Koordinátorka ekologickej výchovy
Ing. Z. Slezáková, ZŠ Jaroslava Simana Valaská

ZASAĎ SI SVOJ LES

Už tradične v deň čistenia obce sa naši ôsmaci zo ZŠ J. Simana zúčastňujú akcie Zasad' si svoj les. Aj tentokrát sadili stromčeky v Hronci. Ďakujeme Ing. Michalovi Kofrovi, zamestnancovi Štátnych lesov SR, odštepny závod Čierny Balog za vynikajúcu prípravu akcie. Mať svoj kúsok lesa je nezabudnuteľný zážitok, určite sa po rokoch prideme pozrieť, ako nám stromčeky vyrástli!

Koordinátorka ekologickej výchovy Ing.
Zuzana Slezáková,
ZŠ Jaroslava Simana

Svetom umenia

Sme výtvarníci zo ZUŠ Valaská a tí, čo nás poznajú, vedia, že žijeme nielen tvorbou, ale aj poznávaním... objavovaním úžasných miest, svetov dávno minulých, svetov umenia, ale aj svetov prírodných krás. Mnohé miesta sme už videli mnohokrát, no svojou krásou nás zas a znovu volajú k návratu. Mnohé miesta sú nám stále výzvou a cieľom budúcich dní... snom, ktorý raz bude skutočný. Tvoríme, pretože to je náš - výtvarnícky spôsob zdieľania toho, čo je v nás. Tvoríme pre svoj vlastný dobrý pocit z toho, že sa podarila veľká vec, ktorá môže byť obohatením a zážitkom pre ostatných.

O zime, umení a pohľadoch do dialky

Prelom rokov sme strávili na cestách, z ktorých niektoré nám umožnili výhľad do dialky vymrzutej zimnej krajiny a iné výhľad skôr symbolický... do čias budúcnosti a možných pokračovaní už nie ciest na kolesách, ale tých životných, na ktorých budú naši terajší žiaci putovať už sami. Takou výpravou za výhľadom do budúcnosti bola naša návšteva na VŠVU v Bratislave, kde sme boli ohúrení prezentáciou prác tamajších študentov. Bol to v podstate výber toho naj, čo za zimný semester vzniklo, a priestor každej jednej katedry nás naplnil nielen úžasom nad talentom tvorcov, ale aj množstvom inšpirácií a v podstate aj túžbou rovnako napredovať. Je úžasné mať študentov... súčasných či bývalých žiakov, ktorí túžia niečo dosiahnuť, túžia rásť a rozvíjať, čo v sebe objavili. Rovnako je pre mňa veľmi vzácné, keď pri návšteve galérie alebo múzea vnímam, že ten moment prítomnosti umenia a krásy naplnia aj žiakov, ktorých som tam vzal. Takými miestami sa nám túto zimu trikrát stala so svojimi stále pútavými výstavami Tatranská galéria v Poprade, expozície v Levoči, ale aj úžasná výstava ľadových sôch na Hrebienku vo Vysokých Tatrách. Zimná príroda sa nám ale stala cieľom aj sama o sebe. Na konci vianočných prázdnin sme využili pekné počasie a vyrazili sme na krátky nedeľný výlet k vysielacu na Skalke pri Kremnici. Stromy celé obalené v hrubej vrstve námrazy, čistá modrá obloha a výhľad, v ktorom sme jediným pohľadom obsiahli polku Slovenska... v podstate náš svet - ten, ktorý poznáme.

O Londýne a malom-veľkom výročí

Londýn bol jednou z tých mýt, o ktorých som dlho sníval, a aj mnohí žiaci mi viackrát navrhli, že by sa nám raz mohol stať cieľom. Bol to ale tvrší oriešok než napláňovať dvojdnovku v Malackách. Už len nájsť formu ako to napláňovať tak, aby to bolo pre žiakov cenovo prijateľné a zároveň termín v čase voľná, bola úloha rovná tým Herkulovým. Hľadať

cestovnú kanceláriu, ktorá by nám vyhovovala, sa ukázalo márnym, a tak sa začala rodiť jedna z našich najodvážnejších výprav. Už pred Vianocami som zarezervoval letenky, o niečo neskôr našiel ubytovanie a mnoho večerov strávil prípravou a plánovaním toho, čo všetko by sme mohli vidieť. Prišiel prvý deň jarných prázdnin a pre nás deň začiatku veľkého dobrodružstva. Z Bratislavy sme mali let o šiestej ráno, no keďže bolo dôležité byť na letisku v predsti-

hu, z domu sme vyrazili už o jednej. Pre niektorých z nás to bolo o to väčšie očakávanie, že sme leteli prvý raz, a tak keď naše lietadlo začalo stúpať, v podstate sme vnímali len úžasnú chvíľu. Byť tak vysoko, že ešte aj oblaky, ktoré sa ľuďom na zemi zdajú ďaleké, vidíme my ďaleko pod nami, bolo pre všetkých zážitkom. Londýn neostal len dlhým svojmu menu a na letisku Stansted nás privítal tak hustou hmlou, že plochu, na ktorej sme pristáli, sme uvideli až keď sa kolesá dotkli zeme. V ten prvý deň našej výpravy sme navštívili Britskú národnú galériu, kde sme okrem stálej expozície mali šťastie vidieť aj aktuálnu výstavu zameranú na portréty z čias Tudorovcov. Pri niektorých miniatúrach sme mali pocit, že ani nie je možné to, čo majstri tých čias dokázali. Naš dočasný domov na tých pár dní som našiel v Dagenhame, tridsať hodiny cesty metrom z centra Londýna. Odtiaľ sme potom každé ráno vyrážali a tam sme sa každý večer vracali unavení, no zakaždým plní veľkých dojmov. Nasledujúce dni sme videli Britský parlament, Big Ben, Westminsterскую katedrálu, Buckinghamský palác, navštívili sme slávnu Saatchi gallery, ikonku Londýna Tower Bridge a keď už sme boli v meste, ktoré je živé aj literárnymi postavami, navštívili sme aj dom Sherlocka Holmesa na Baker Street a dom Hercula Poirota, ktorého slávna spisovateľka Agatha Christie tak povediac ubytovala na Florin Court.

Jeden z dní našej výpravy do Londýna bol tak trochu výnimočný. Naše cesty za poznávaním, ktoré začali pred dvanástimi rokmi jedným nenápadným koncoročným výletom na Muránsky hrad, mali v ten deň jedno malé, veľké výročie. Bol to 365. deň týchto našich ciest. Ciele toho dňa boli zhodou okolností primerane veľkolepé výnimočnosti dňa. Navštívili sme Britské národné múzeum, sen každého, kto žije umením a históriou, a Národné prírodovedecké múzeum, kde sme rovnako ostali z vystavených zbierok v ohúrení.

Jednou z podstatných vecí je, že nič netrvá večne, a tak aj naša výprava sa dočkala svojho posledného dňa. Cesta metrom na hlavnú stanicu, cesta autobusom na letisko a posledný pohľad z okienka lietadla na krajinu, ktorá sa chvíľu na to stratila v oblakoch. Potom len modrá obloha a biele more pod nami. Od Nemecka sa počasie pod nami trochu zlepšilo a čím ďalej, tým viac sme videli z krajiny, ktorá sa tam dole

rozprestierala. Keď sme prišli nad Slovensko, nebol pod nami ani mráčik. Z okienka som zrazu mal (viac než doslova) ako na dlani veľkú časť toho sveta, ktorý už dvanásť rokov objavujeme. Rozpoznával som doliny aj vrchy, miesta, na ktoré sa viažu stovky dní zážitkov a úžasných chvíľ so vzácnymi ľuďmi.

O našej ceste dejinami umenia

No samozrejme. Nie sme len tí, čo objavujú, ale aj tí, čo tvoria. Tento školský rok sme už pre návštevníkov domu kultúry pripravili dve rozsiahle výstavy. Prvú ste mohli vidieť v čase Kultúrnej jesene a predstavili sa vám na nej členovia spoločenstva EXZU - bývalých žiakov a priateľov výtvarného odboru. Druhá, zameraná na dejiny Valaskej a Brezna, bola obohatením času Vianoc a návštevníci tu až do konca februára mohli nájsť výtvarné spracovanie svojej vlastnej minulosti. Tretia veľká výstava nás čaká na konci tohto školského roku. Vernisážou na konci mája otvoríme znovu bránu do dejín. Bude pokračovaním našej cesty svetom dejín umenia a spojili v nej sily a talenty súčasných žiakov, naši tohtoroční absolventi, ale aj bývalí žiaci, členovia spoločenstva EXZU, ktorých práce iste mnohých ohúria.

Sme výtvarníci zo ZUŠ Valaská a tí, čo nás poznajú, vedia, že žijeme nielen tvorbou, ale aj poznávaním...

Mgr. Rastislav Turňa

Čo rozprávali pamätníci

O RODE TRANGOŠOVCOV

Trangošovci patria medzi najstaršie rody, ktoré sa usídlili vo Valaskej. Usadlosť, pozemok (*grunt*), kde mali svoje obydlia, mal výhodnú polohu, v strede časti neskôr zvanej *Dedina*. Bolo to presne na druhej strane cesty, ako stojí kaplnka sv. Jána Krstiteľa, ktorú dali vystavať na obecnom pláci synovia kováča Havaša oveľa neskôr, a to v roku 1846.

Trangošove dvor sa tiahol od cesty, pri ktorej bol postavený na tú dobu pomerne veľký drevený dom so šindľovou strechou. Ďalšie dve obydlia a hospodárske stavby, všetko vystavané z dreva, pokračovali až ku vyvieracke na *Grante* (dnes Záhradná ulica). Blízkosť pitnej vody bola pre starousadlíkov dôležitá. Pod skalnatým brehom (kadiaľ dnes vedie prechod ku Základnej umeleckej škole Valaská) bol *žliebok* a válovy – napájadlá pre dobytok. Voda tiekla potôčikom popod *Konopiská* a pri *Skalke pod Závozom* sa vlievala do Hrona. Jednotlivé rody v čase poddanstva mohli stavať domy len na určenom, vymedzenom *grunte*. Rodiny sa rozrastali a synovia si pristavovali k otcovskému domu smerom do dvora izbičky, majetnejší aj nové domy. (V časti *Dedina* môžeme v spoločných dvoroch aj dnes vidieť takéto stavby.)

Fakty z dávnejšej minulosti niektorých členov rodu Trangošovcov zaznamenali miestni kronikári, historik – amatér Ernest Laubert a ďalší.

Aj spisovateľ Martin Rázus v historickom románe Júlia spomína dvor Trangošovcov a tiež hajtmána Trangoša, ktorý bol v službách Ľupčianskeho hradného pána. V niektorých daňových súpisoch sa vyskytuje priezvisko v podobe Drangoš.

Pán Ernest Laubert pri spracovaní materiálov pre monografiu obce navštívil rôzne archívy na Slovensku a v Maďarsku, kde vyhľadával písomnosti týkajúce sa Valaskej a jej obyvateľov.

Výsady od panovníka užívali vo Valaskej dve šoltýske rodiny (šoltýsi – dediční richtári), slobodníci Molčanovci a Valachovci.

V roku 1669 Daniel Trangoš, poddaný sedliak z Valaskej, obdržal od panovníka Leopolda I. za vernosť, statočnosť ako súci a rozumný muž armales – výsadnú listinu. (Armalisti nemuseli platiť dane ani vykonávať poddanské práce, boli slobodníci.) Armales platil aj pre jeho manželku Veroniku Murányi, synov Petra, Andreja a dcéru Katarínu. Na pôvodných výsadných listinách, ktoré boli kedysi napísané na psej koži, boli znázornené aj rodové erby.

Erb rodu Trangošovcov pozostával z modrého podkladu, na ktorom bol kameň obrátený k Hronu. Na kameni z ľavej, ako aj z pravej strany, bol zobrazený had. (Pre Valaskú boli určujúce vody Hrona a tiež nezamrzajúce vyvieracky. Prýštili spopod skál na viacerých miestach, od jedného konca dediny k druhému. Hady sa obzvlášť zdržiavajú v skalných puklinách, dierach – jaskyniach, preto sa vyskytujú aj v erboch a pečatných znakoch.) Armales Danielovi Trangošovi vystavil František Szegedy, biskup vacovský vo Viedni 27. 2. 1669.

Pri nástupe nového panovníka si dávali šoltýsi a armalisti vyhotoviť odpis pôvodnej listiny, kde im boli potvrdené aj od novej vrchnosti výsady, ktoré užívali. Na odpise armalesu, ktorý Ernest Laubert objavil v Št. archíve Radvaň, nebol vyobrazený erb, len orámované miesto.

Daniel Trangoš pri práci na svojom hospodárstve držal dvoch sluhov. Bol človekom podnikavým, mal povolenie od *Banskej komory* v Banskej Bystrici variť a predávať pivo. Na varenie piva si prenajal bývalú obecnú šmykňu (kováčsku dielňu), ktorá stála oproti jeho domu. (Stála na mieste školského domu, prvá stavba poniže kaplnky.) Od *komory* mal v podnájme aj výčap ostatných nápojov vo svojom dome. (Na pohľadnici z roku 1905 vidieť vtedajšiu Hronskú ulicu zvanú *Dedina*, na ľavej strane s domom postaveným do cesty, v ktorom bol kedysi výčap.)

Daniel Trangoš žil v časoch stavovských povstaní, keď kuruci, rebeli, rabovali a ohrozovali obyvateľstvo. Vieme si predstaviť, čo sa dialo v tej ťažkej dobe, keď si prečítame básnickú skladbu „Duma zajatcov z Valaskej pri Brezne, roku 1676“, ktorú napísal piarista František Hanák. (Vo Valaštianskom hlásniku už bola uverejnená.)

6. *Rebelles často bývajú, rubajú, bijou morduji,*
Z Jeřavy, Hnúšča, Klenovce, prez hory chodí z Tisovce.

Stalo sa to 15. mája po polnoci, keď kuruci vpadli do Valaskej, rabovali v kostole i na fare, zajali pána pátra a ešte niekoľko ľudí z Valaskej a z Hámru

(Hronca). Brali významnejších a majetných ľudí, za ktorých prepustenie pýtali vysoké výkupné. Mali záujem o armalistu Daniela Trangoša a tiež o učiteľa drevorubačov v Osrblí pána Martina Poscha. Týmto dvom sa podarilo pred kurucmi ujsť.

20. *Pán Trangoš sotva uskočil, jako capek za plot skočil,*
Pán boh ho zachoval prece, nepadl kurucem v ruce.

21. *Ale peňázky trpeli, všecko mu doma pobrali*
i bratříčka porúbali, ruku na dvoje roztáli.

26. *Z Valasky přišli na Hronec, jaký by byl konec,*
Ale pána Poša doma nebylo, ani hejtmana.

27. *Však i tam všecko pobrali, pusté komory nechali,*
Ještě i pánu Pošovi hrozí se i šafárovi.

Po zaplatení výkupného zajatcov časom rebeli prepustili, no na následky mučenia valaštianský páter, hoci ešte v mladom veku, umrel.

To, že páni Daniel Trangoš a Michal Posch unikli zajatiu, ich primálo k tomu, že z vďaky dali postaviť pri kostole vo Valaskej zvonicu, a vyrabovanej farnosti prispeli aj na zvony a iné bohoslužobné dary.

V roku 1692 nastúpil do fary ctihodný Juraj Jozef Biely zo Sielnice a ten v kronike História domus zapísal:

„V roku 1693 som získal malú záhradu pre mňa a mojich nástupcov, nie z peňazí farnosti, ale darovanú vznešeným pánom Danielom Trangossom.“

V roku 1694, 27. novembra pred prvou nedeľou adventnou z dobromyseľnosti urodzených pánov Martina Posch, učiteľa drevorubačov v Osrblí a Daniela Trangossa, obyvateľa Valaskej na mnohé prosby bola postavená zvonica, na ktorej je napísané: Sláva na výsostiach Bohu. V ten deň sa na zvonici prvýkrát zvonilo.

Taktiež toho roku sa zbieralo železo z dom do domu pre potreby kostolné.“

Potomkovia Daniela Trangoša dedili armales a s tým súvisiace šľachtictvo. Matka významného komorného lesmajstra Jozefa Dekréta Matejovie pochádzala z Valaskej, z rodiny Trangošovcov.

Armalisti sa triedili od ostatných občanov. Pri rôznych príležitostiach, za svedkov alebo krstných rodičov svojich detí si požívali ľudí im rovného stavu, alebo úradníkov komorných. Takými boli šafár z Hronca alebo lesní správcovia.

Na pohľadnici z roku 1905 vidieť vľavo starý drevený dom rodiny Trangošovej, v ktorom bol kedysi výčap piva a ostatných nápojov.

K priezvisku Trangoš sa viaže aj názov doliny Trangoška v Nízkych Tatrách pod Ďumbierom, kde kedysi táto rodina mala od Ľupčianskeho panstva v árende pastviny pre svoj dobytok. Rodina mala pozemky aj v Hronci. Niektoré predali Hrončanom pod cintorín.

Na mape z roku 1819, z čias poddanstva, sú na pôvodnom grunte rodiny zapísaní majitelia, Janko a Martin Trangoss. Rodiny sa rozrastali a po zrušení poddanstva nastal pohyb obyvateľstva.

Ľudia sa sťahovali nielen v rámci obce, ale aj mimo nej. Stavali nové domy na *Zdvoze* a v časti *Ulica*. Boli aj takí, čo sa vysťahovali do Maďarska, ba aj do Ameriky.

Keď sa narodí v rodinách viacej dcér ako synov, priezviská slávnych rodov sa začínajú pomaly vytrácať.

Potomkovia z rodu Trangoš, aj keď niektorí majú už iné priezviská, vedia o svojej podstate a sú hrdí na svojich predkov.

Mária Luptáková

Rozhovor s pánom Ľubomírom Múkom

Pred šiestimi rokmi sme robili rozhovor s pánom Ľubomírom Múkom pre čitateľov Valaštianskeho hlásnika, kde veľmi odborne vysvetľoval, aká je situácia vo Valaskej, čo sa týka prepádov jaskýň vo Valaskej a činiteľov, ktoré ovplyvňujú priestor pod zemou.

V januári tohto roku nás prekvapila skutočnosť, že v materskej časti obce sa prepadla zem. Ale vás asi táto informácia neprekvapila. Čakali ste, že sa zem prepadne práve na tomto mieste a dá sa to vôbec na základe vašich poznatkov predvídať?

To, že k prepadu dôjde, som vedel, aj presné miesto sa dá určiť. Jediné, čo sa nedá, je čas, kedy dôjde k zosuvu. Takých prepádových území je v okolí veľa a v krase je to bežný jav. Málokedy je to však v zastavanom území.

21. septembra 1964 sa v humne J. Havrila prepadol do 9 metrovej hĺbky kôň. Na základe tejto skutočnosti požiadalo MNV 13. apríla 1965 o uskutočnenie odborného prieskumu prepádového územia. Tento prieskum vykonal IGHP (Inžiniersky geologický a hydrogeologický prieskum) v Žiline do novembra 1965 skupinou pod vedením p. g. Leonarda Kalaša. Zostavili mapu prognózy výskytu podzemných priestorov s vyznačením stupňa ohro-

zenia. Boli vykonané rozsiahle práce technického charakteru – prieskumné vrty, šachty, štôlne. Znížila sa hladina podzemnej vody, riziko sa znížilo, ale celkom neodstránilo. Čo sa ide s týmto stavom robiť?

V prvom rade bude zabezpečená bezpečnosť zamedzením vstupu zhotovením oplotenia. Ako sa bude postupovať ďalej, rozhodnú poslanci.

Netreba šíriť poplašné infor-

mácie, ale občania majú právo byť informovaní o tom, aká je momentálna situácia a čo sa dá očakávať v najbližšom období.

Už dva týždne po zistení, že došlo k prepadnutiu pôdy, došlo k zakalovaniu vody v jazierku Tajch. Bolo to spôsobené vyplavovaním časti zosunutej pôdy, čím sa uvoľňuje priestor a pohyb zosuvu sa môže obnoviť. Toto sa bude pri zvýšení zrážkach opakovať.

Vaša práca je založená aj na

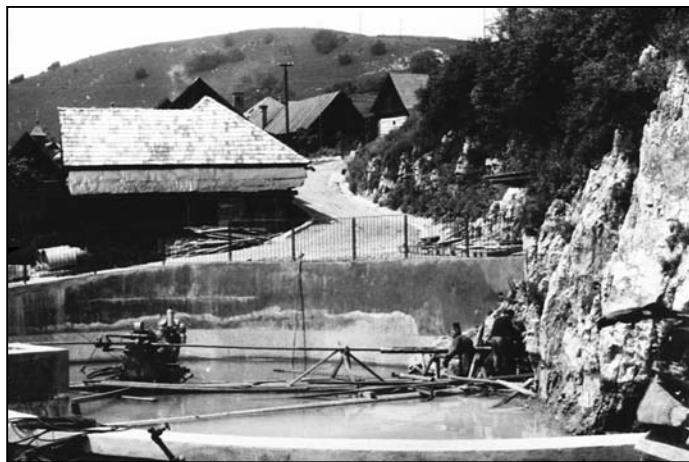
tom, že si veľmi dôkladne všímame prírodu, zmeny, počasie, ktoré vplyvajú na speleológiu. Čo by ste odporučili našim občanom – čo si majú všímať, prípady, ak sa udeje jav, ktorý nie je obvyklý, kde a na koho sa majú obrátiť?

Poklesávanie pôdy do podzemia sa neudeje samovoľne. Najčastejšie ho spustí voda. Či už zle odvedená dažďová voda alebo vzdutie podzemnej vody na riečisku. Ďalšou príčinou bývajú často poruchy vodovodov a kanalizácií. Pomalé poklesávanie zosuvu sa dá pozorovaním terénu postrehnúť. Sú však aj prípady, keď zosuv vznikne v okamihu. To je najčastejší prípad počas zemetrasení alebo iných otrasov spôsobených činnosťou ľudí. Zosuvy pôdy rieši Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, oddelenie inžinierskej geológie.

Čo znamená taký prepád pre jaskyniarov?

Určite je to pre nás príležitosť získať nové poznatky a možnosť dostať sa do jaskyne a objaviť niečo nové. Tak ako naši predchodcovia cez taký istý prepád objavili jaskyňu Udiera pod hasičskou chatkou, ktorá bola pôvodne postavená ako jaskyniarska terénna výskumná stanica.

Danka Králiková

Obnova budovy Odborného učilišťa internátneho vo Valaskej

V budove bývalej Základnej školy vo Valaskej na Švermovej ulici sa začali vzdelávať žiaci v školskom roku 1956/1957 (predpoklad podľa dostupnej projektovej dokumentácie). Po presťahovaní do priestorov novej ZŠ vo Valaskej sa začala v roku 1986 písať história školy pre zdravotne znevýhodnené deti.

Časom sa stavebne kvalitná budova školy opotrebovala a boli potrebné jej úpravy. V roku 1993 sa zrealizovala výmena strešnej krytiny zo škridlovej na plechovú strechu. Roku 2006 bola zmodernizovaná kotolňa školy. Ostatná infraštruktúra budovy zostala pôvodná a vyžadovala ďalšiu rekonštrukciu.

V budove boli nefunkčné okná i vstupné dvere, časté poruchy vodovodu, upchaté potrubia,

nefunkčné ventily na kúrenie, nebolo možné určiť, kadiaľ vedú rozvody elektriny.

Stav budovy nás nútil hľadať možnosti obnovy zastaralých a nefunkčných zariadení.

Prvú žiadosť o nenávratný finančný príspevok (NFP) „Rekonštrukcia OUI Valaská“ sme podali v roku 2008 a v roku 2009 bola schválená. Začiatok realizácie sa ťahal až do jesene roku 2015, kedy nám bolo oznámené, že rekonštrukcia budovy sa neuskutoční.

Bolo to skľučujúce, hlavne z dôvodu, že na stavebný projekt nadväzovali dva vzdelávacie projekty, ktoré sme potom realizovali v iných podmienkach, ako boli nastavené.

Na jeseň v roku 2016 sme zareagovali na výzvu Ministerstva životného prostredia: „Operačný

program kvalita životného prostredia, spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja“.

Po troch rokoch administratívnej prípravy projektu pod názvom: „Zníženie energetickej náročnosti budovy OUI vo Valaskej“ sme v marci 2019 začali s jeho realizáciou s predpokladom ukončenia v auguste 2019. Predmetom obnovy OUI Valaská je:

- Zateplenie fasády lisovanou minerálnou vatou hrúb-

ky 15 cm, s následným sieťkovaním a povrchovou úpravou

- Zateplenie strechy 30cm minerálnou vatou

- Výmena starých okien za plastové s izolačným trojsklom

- Obnova elektroinštalácie so zabudovaním nových led svietidiel s meraním a reguláciou

- Bleskozvod

- Kompletná výmena kotlov, rozvodov, radiátorov so zariadením na meranie a reguláciu kúrenia, vyložkovanie komína

- Vybavenie školy rekuperačnými jednotkami, ktoré nahradia klasické vetranie budovy

- Fotovoltaické panely na ohrev teplej úžitkovej vody

- Nové rozvody teplej a studenej úžitkovej vody Po úpravách a modernizácii bude budova OUI Valaská zaradená do energetickej triedy A1 s úsporou primárnej energie 81,25%.

Na celkovú realizáciu projektu „Zníženie energetickej náročnosti budovy OUI Valaská“ sme získali nenávratný finančný príspevok z európskych štrukturálnych a investičných fondov vo výške 1 905 100,20 EUR.

Vážení občania, v krátkosti som Vás oboznámil s realizáciou projektu. Vieme, že stavba v čase rekonštrukcie prináša svoj negatívny vplyv na okolie. Vynasnažíme sa o to, aby Vás práce na rekonštrukcii školy čo najmenej rušili.

Prosíme Vás o trpezlivosť.

Juraj Hlaváč, riaditeľ školy

Martin Švantner oslávil významné životné jubileum

Dňa 30. marca 2019 sme si pripomenuli 90. výročie narodenia bývalého predsedu MNV vo Valaskej, dlhoročného člena spevokolu Lipka a oduševneného matičiara pána Martina Švantnera. Pri jeho významnom životnom jubileu mu 5. apríla 2019 v obradnej miestnosti pripravili kultúrny program členovia spevokolu Lipka, členovia MO MS a vedenie obce Valaská.

Nášmu jubilantovi zo srdca prajeme pevné zdravie, lásku svojich najbližších, chuť, elán a energiu do ďalších rokov života!
Živijó, živijó, živijó!

*PaedDr. Matúš Magera
predseda MOMS Valaská*

Blahoželenie k životnému jubileu

Vážený jubilant!

Život - to je večná rieka,
do tej rieky láska vteká.
Šťastie, žiaľ a radosť ľudí
tou záračnou riekou prúdi.
Život - to je krásna pieseň,
zima, jar, po lete jeseň.
A keď skončí, začne znova
ako s piesňou pekné slová.

Všeličo môže človek na svete zastaviť, ale čo nikdy nezastaví, je čas. Čas je rieka nášho života. Míňa sa deň za dňom, rok za rokom a my sa pri jej toku občas pristavíme, aby sme si uvedomili určitý medzník vo svojom živote.

Náš jubilant **Eduard Kúdelka** sa narodil 2. marca 1929 vo Valaskej.

90 rokov – je úctyhodný vek. Veľmi ťažko hľadám slová, ktoré by v dostatočnej miere vystihli všetko to, čo Ti v tejto slávnostnej chvíli chcem povedať.

90 rokov – predstavuje veľkú knihu života. Prežité detstvo s ďalšími 3 súrodencami, hoci nebolo bohaté a žiživé, ale bolo. Bol si nám viac ako bratom a aj potom, keď si odišiel z domova a oženil sa, utiekali sme sa k Tebe o radu a pomoc pri životných problémoch.

Prežil si krásne roky strávené s manželkou Milkou, ktoré boli obdarené dcérami – Evičkou a Ivetkou. Ony sa stali svetlom Tvojho života a Tvoja rodina je Ti oporou v živote. Celý Tvoj život bol naplnený prácou. Svoje aktívne roky si prežil v Mostárni Brezno, kde si až do starobného dôchodku pracoval.

Prešiel si rôznymi funkciami od projektanta mostov a žeriavov až po vedúceho technickej kontroly. Bohaté skúsenosti z konštrukcie žeriavov si odovzdával nielen u nás doma, ale aj na Kube a v iných európskych krajinách. Tvoja pracovná doba nekončila len vo fabrike, ale si aktívne pracoval v spoločenských organizáciách v miestnej i okresnej pôsobnosti. 3 roky prežité na dôchodku venoval si činnosti v obci Valaská ako poslanec a hlavný kontrolór obce. I v zrelom veku venuješ sa práci vo svojej dielničke, okolo domčeka, ale hlavne v záhrade, kde sú Tvojím koníčkom ovocné stromy. Nech Ti naďalej slúži zdravie a roky, ktoré máš pred sebou, preži obklopený láskou, úctou a pozornosťou svojich najbližších. Za Tvoj príkladný život Ti úprimne ďakujem.

Brat Stano Kúdelka

SPOMIENKY

Zaplakali naše oči, zaplakali bôľom, keď sme nášmu otcovi dali posledné zbohom.

To, že sa rana zahojí, je len klamné zdanie, v srdciach nám bolesť zostala a tiché spomínanie.

Dňa 7. apríla 2019 sme si pripomenuli tretie výročie, kedy nás navždy opustil náš manžel, otec, svokor, starý a prastarý otec, krstný otec

Milan Molnár.

S úctou a láskou na neho spomína manželka Mária, dcéra Mária, syn Miloš s manželkou Erikou, vnučky Zdenka s Patrikom, Karinka, Simonka s Rastinom, Vanduška, pravnuci To-biasko, Maximko a krstná dcéra Gabika s rodinou.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

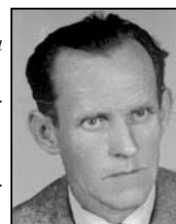

Klesli ruky, ktoré rady pracovali, dotĺklo srdce, ktoré sme mali radi. Odišiel ticho, ako odchádza deň, nám zostala smutná spomienka len.

V týchto dňoch si pripomíname 25. výročie úmrtia nášho otca a starého otca

Jozefa Rausa.

S úctou a láskou spomína dcéra s rodinou, vnúčatami, pravnúčkou a ostatná rodina.

„Tí, ktorých milujeme, neodchádzajú, kráčajú pri nás každý deň...“

Niekedy sa len tak pozriem hore, usmejem sa a poviem si - viem, že si to bol Ty...“

Dňa 30. apríla 2019 si pripomíname smutné 1. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný otec, manžel, starý otec a brat

Ludovít Kováč.

Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tichú spomienku.

Smútiaca rodina

Slza v oku, v srdci žiaľ, čo nám bolo drahé, osud vzal.

Odišiel si všetkým, čo ťa mali radi, bez toho, aby nám tvoje ústa zbohom dali.

Tá rana stále bolí a zabudnúť nedovoli.

So smútkom v srdci si 3. júna pripomenieme 1. výročie úmrtia

Dušana Pipicha

S láskou spomína manželka, synovia, vnúčatá a súrodenci.

Dňa 24. júla si pripomenieme

smutné 6. výročie, čo nás navždy opustil náš manžel, otec, starý otec

Ľubomír Štubňa.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

POĎAKOVANIE

Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí sa zúčastnili na poslednej rozlúčke s našim milovaným manželom, otcom, starým otcom, bratom, švagrom a krstným otcom **Martinom Medveďom**, ktorý nás navždy opustil dňa 16. februára 2019 vo veku 69 rokov. Úprimne ďakujeme za kvetinové dary a prejavy sústrasti.

Smútiaca rodina

Vstup našich mužstiev do jarnej časti ročníka 2018/2019

Muži pod vedením trénera Jozefa Kučera začali prípravu na jarnú časť, do ktorej sa zapojilo 21 hráčov v januári v telocvični na Mazorníku v Brezne a na umelej trávě na Skalici. Absolvovali 3 dňové sústredenie v Nemeckej - chata Hradisko. Na umelej trávě na Skalici odohrali 6 prípravných zápasov, s Breznom, Priechodom, Jakubom, Podkonicami, so Slovenskou Ľupčou a Dolnou Strehovou. Prvý majstrovský futbalový zápas odohrali 24.3.2019 doma s Osrbľím, zápas sme vyhrali 3:0. Druhý zápas 31.3.2019 na Braväcove sme prehrali 4:1. Tretí zápas 7.4.2019 doma s Tatranom Čierny Balog sme vyhrali 3:1. Štvrtý zápas 14.4. 2019 na Strelníkoch sme vyhrali 0:6. Momentálne sme na peknom štvrtom mieste v tabuľke.

Pred sebou máme ešte odohrať nasledujúce zápasy:

Termín konania	Domáci	Hostia
21.4.2019 16:00	OFK Slovan Valaská	FK SOKOL NEMECKÁ
28.4.2019 16:00	FK - 34 Brusno - Ondrej	OFK Slovan Valaská
5.5.2019 17:30	OFK Slovan Valaská	OFK 1950 Priechod
10.5.2019 17:30	OFK Slovenská Ľupča	OFK Slovan Valaská
19.5.2019 15:00	OFK Slovan Valaská	FK 1928 Jasenie
26.5.2019 18:00	FK BREZNO	OFK Slovan Valaská
2.6.2019 18:00	OFK Slovan Valaská	TJ Mladost' Lučatin
9.6.2019 17:00	ŠK Obecný podnik lesov Poniky	OFK Slovan Valaská
16.6.2019 17:30	OFK Slovan Valaská	TJ ŠK Hronec

Žiaci U11 a U13 pod vedením trénera Michala Baláza a Ladislava Barta začali prípravu na jarnú časť, do ktorej sa zapojilo 28 hráčov v januári v telocvični Základnej školy J. Simana vo Valaskej a na multifunkčnom ihrisku. Absolvovali dva prípravné turnaje v Podbrezovej, v telocvični na Štiavničke. Prvý majstrovský futbalový zápas žiaci U13 odohrali 3.4.2019 doma s FK Partizán Čierny Balog, ktorý sme prehrali 1:3. Druhý zápas 10.4.2019 doma s FK Heľpa, ktorý sme prehrali 2:6. Žiacke družstvo U13 je momentálne na poslednom mieste vo svojej skupine, ale pevne veríme, že v jarnej časti zaberú a v tabuľke sa posunú smerom nahor.

Štadión	Termín konania	Domáci	Hostia
Polomka	20.4.2019 11:00	OFK Slovan Valaská	FK Železiarne Podbrezová
	20.4.2019 11:30	ŠK Partizán Čierny Balog (B)	OFK Slovan Valaská
	20.4.2019 12:30	TJ Tatran Polomka	OFK Slovan Valaská
	20.4.2019 14:00	ŠK Partizán Čierny Balog (A)	OFK Slovan Valaská
Č. Balog	4.5.2019 12:00	FK Železiarne Podbrezová	OFK Slovan Valaská
	4.5.2019 12:30	ŠK Partizán Čierny Balog (B)	OFK Slovan Valaská
	4.5.2019 13:30	TJ Tatran Polomka	OFK Slovan Valaská
Valaská	11.5.2019 11:00	OFK Slovan Valaská	ŠK Partizán Čierny Balog (A)
	11.5.2019 13:00	OFK Slovan Valaská	FK Železiarne Podbrezová
	11.5.2019 13:30	OFK Slovan Valaská	ŠK Partizán Čierny Balog (B)
Č. Balog	18.5.2019 10:30	OFK Slovan Valaská	TJ Tatran Polomka
	18.5.2019 12:00	ŠK Partizán Čierny Balog (A)	OFK Slovan Valaská
	18.5.2019 14:00	FK Železiarne Podbrezová	OFK Slovan Valaská

Žiaci U11 odohrajú svoj prvý majstrovský futbalový zápas 20.4.2019 na Polomke. Momentálne vo svojej skupine sú na peknom druhom mieste a náš hráč Alex Boroš je druhý najlepší strelec s počtom gólov 17.

Termín konania	Domáci	Hostia
20.4.2019 10:30	FK Sokol Braväcovo	OFK Slovan Valaská
27.4.2019 10:30	OFK Slovan Valaská	FK 09 Bacúch
4.5.2019 10:30	ŠK Partizán Čierny Balog (A)	OFK Slovan Valaská
18.5.2019 10:30	ŠK Heľpa (A)	OFK Slovan Valaská
25.5.2019 10:30	OFK Slovan Valaská	FK Sokol Braväcovo
1.6.2019 10:30	FK 09 Bacúch	OFK Slovan Valaská
8.6.2019 10:30	OFK Slovan Valaská	ŠK Partizán Čierny Balog (A)

Dúfam, že v jarnej časti nás pridáte podporiť a vytvoriť dobrú atmosféru na majstrovských futbalových stretnutiach.

Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí nás podporujú, obecnému úradu, sponzorom, trénerom, funkcionárom, fanúšikom a rodičom našich žiakov.

Športu zdar a futbalu zvlášť!

Predseda OFK Slovan Valaská
Vendelín Štrba

Pozývame Vás na

Splav

netradičných

plavidiel

25.5.2019 o 13,30 hod.

z Brezna spod mosta autobusovej zastávky, štartovné 1 € na osobu

Po splave: Plus Minus 83, Los Babraccos v materskej časti obce Valaská pri HPO